Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 228 (9874). ● 1990 йил 29 ноябрь ● пайшанба ● Баҳоси 3 тийин.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқи Президентининг Фармони

ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ ВА УЛАРНИНГ ОИЛА АЪЗОЛАРИНИ ПРОПИСКА ҚИЛИШДАГИ ҒАЙРИҚОНУНИЙ ЧЕКЛАШЛАРГА ЙЎЛ ҚЎЙМАСЛИК ТЎҒРИСИДА

Кейинги вақтларда хизматни ўташ учун келаётган офицерлар, прапоршчиклар, мичманларни, шунингдек уларнинг оилаларини прописка қилишдан бош тортиш ҳоллари тез-тез учрамоқда, бу эса айрим районларда оммавий тус олди. Бу ҳол иш беришда, тиббий ва бошқа ижтимоий-маиший хизмат кўрсатишда ғайриқонуний чеклашларга олиб боради.

Бундай ҳатти-ҳаракатлар ҳуқуққа қарши тусдадир.

ССЖИ Конституцияси 1273 моддасининг 1 ва 2 бандлари асосида **қарор қиламан:**

Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия органлари раҳбарларининг шахсий масъулияти остида ҳарбий хизматчиларни ва уларнинг оила аъзоларини пропискадан ўтказиш билан боғлиқ бўлган барча масалаларни ҳал қилиш 1991 йил 15 январгача таъминлансин.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Президенти

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль. 1990 йил 27 ноябрь.

Суратларда: учрашув пайти.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ сурати. (ЎзТАГ).

ПРЕЗИДЕНТ ЁШЛАР БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

Ўзбекистон ССЖ Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг биринчи котиби И. А. Каримов жумҳурият комсомолининг XXIV съезди делегатлари билан учрашди.

Ёшлар муаммолари — улар бугунги кунда анчагина — ҳамма вақт жумҳурият ва Ўзбекистон Компартияси раҳбариятининг диққат марказида бўлиб келди. Президентнинг меҳнаткашлар турмуш даражасини оширишга, уларни ижтимоий ҳимоя қилишга, ижтимоий-турмуш шароитини яхшилашга қаратилган фармонлари фикримизнинг тасдиғи бўла олади. Кўпчилик хоҳлаётганидек, барча муаммоларни биратўла бартараф этиш мумкинми?

Афсуски, мамлакатимизнинг ҳозирги оғир иқтисодий аҳволи бугунги кунда ёшлар учун қандайдир яхши шарт-шароит яратишга имкон бермайди. Ҳа, ҳозир ётоқхоналар етишмаяпти, ўқув дастурлари ҳамма вақт ҳам мутаносиблаштирилмаган, олий ўқув юртидаги таълим системасигина эмас, айни вақтда ҳунар таълими системасини ҳам ислоҳ қилиш керак, мактаб ўқувчилари, ёш ишчилар, қишлоқ меҳнаткашларига кўпроқ ғамхўрлик қилиш лозим. Бу муаммоларнинг ҳаммаси жумҳурият раҳбариятини доимо тўлқинлантирмоқда, чунки бугунги ёшларга эртанги кунда Ўзбекистоннинг фаровонлиги боғлиқ бўлади, бу ёшлар ўз меҳнати билан жамиятдаги аҳволни яхшилик томон ўзгартириб юборишлари мумкин.

Жумҳуриятимиз ҳамма вақтдагидан кўра ҳозир ёшларнинг ғайрат-шижоати, ташаббуси, тадбиркорлигига муҳтож. Биз бозор иқтисодиётига ўтиш арафасида турибмиз. Бу оғир иш, кўпдан-кўп номаълум миқдорларга эга бўлган тенгламаларга ўхшайди. Хўш, бу тенгламаларни ким ечиши керак? Ҳукумат бозор муносабатларига ўтиш жараёнида Ўзбекистон халқларининг аҳволини юмшатиш, енгиллаштириш учун кўп куч-ғайрат сарфлади ва бундан кейин ҳам куч-ғайрат сарфлай беради. Лекин аҳоли барча табақаларининг ва айниқса фикрлашдаги хурофотлардан, сийқа фикрлардан фориғ бўлган ёшларнинг ёрдамисиз бу ишни уддалаб бўлмайди.

Кейинги йилларда ташкил этилган турли марказларда талабалар, ёш ишчилар, муҳандислар, ижодий ходимлар ўз қобилиятларини намойиш этишлари, ўз режалари ва муддаоларини амалга оширишлари мумкин. Бу нарса жумҳурият комсомоли, ёшлар ташкилотларининг ташаббускор раҳбарлари Ўзбекистон халқлари олдида турган ва бартараф этиш учун ҳаракат қилаётган муаммоларни ҳал этиш билан жиддий шуғулланмоқдалар.

Президент жумҳурият раҳбарияти ёшлар муаммоларини ҳал этишда комсомолга тобора кўпроқ эркинликлар берар экан, уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлайверади, деди.

Ёшларнинг кўпчилик қисми ўз кучларини ишлатишга жой топа олмаётганликлари яхши маълум. Ҳар бир кишининг хоҳлаган ишини топиб бериш — қийин муаммо. Ушбу вазифани иложи борича тезроқ ечиш учун тадбирлар кўрилмоқда. Мана, бир мисол. Шу кунларда жумҳурият Президенти Испания корхона эгаларининг вакиллари билан учрашди. Улар имтиёзли шартлар асосида узоқ муддатли қарзлар бериш билангина эмас, айни вақтда кичик қўшма корхоналар ташкил этишда ҳам кўмаклашишлари тўғрисида аҳдлашувга эришилди. Бу янги иш ўринлари вужудга келтирилишини билдиради, уларни асосан Ўзбекистон ёшлари эгаллайди. Худди шу ёшлар янги технологияларни ўзлаштиришларига, янги мутахассисликка эга бўлишларига, бугунги кунда халқ учун жуда зарур замонавий молларни ишлаб чиқариш билан шуғулланишларига тўғри келади.

Учрашувда комсомол, бошқа ёшлар ташкилотилари партиянинг тузилиши ва ташкилий қурилишидан асло кўчирма олишлари керак эмаслиги таъкидланди. Ёшларнинг иш услуби, иш шакллари ҳам ўзларига хос бўлиши, аҳоли шу табақаси барча вакиллари манфаатларининг хусусиятларини ҳисобга олиши керак. Лекин мақсадларимиз ягона бўлиши лозим: барчамиз биргалашиб бутун жумҳурият турмушини яхшилашимиз зарур.

Фақат комсомол съездигина ёшлар ҳаракати қандай йўналишда боришини ҳал этиши мумкин. Съездда баҳслар кўп бўлади, ўткир мунозаралар авжига чиқади. Фақат энг муҳимини унутмаслик керак: ҳар қандай бирлашма, ҳар қандай партия нафсоният кайфиятидаги айрим кишилар қандай чиройли сўзлар билан ниқобланишмасин, уларнинг манфаатларини эмас, балки халқ манфаатларини кўзлаб ҳаракат қилиши лозим.

Ўзбекистон ССЖ Президенти И. А. Каримов комсомол съезди делегатларининг кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтарди.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг иккинчи котиби А. С. Ефимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг котиби Ж. Ҳ. Ҳамидов, КПСС Марказий Қўмитасининг масъул ходими Н. А. Новожилов президентлик кенгашининг аъзоси, жумҳурият ёшлар ташкилотлари қўмитасининг раиси А. Х. Саидов, жумҳурият комсомоли Марказий Қўмитасининг биринчи котиби А. Н. Носиров қатнашдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

● ЎзТАГ материалларидан ●

ЯПОНИЯ ФИРМАСИНИНГ ВАКИЛЛАРИ ТОШКЕНТГА КЕЛИШАДИ

Ўзбекистон ССЖ енгил саноат вазирлиги Тошкентда Япониядаги «Марубини» фирмасини таништиришга бағишланган анжуман ўтказилишига ўзининг рози эканлигини тасдиқлади. Чет эллик шериклар ўзлари билан Ўзбекистон тўқимачиларини пардозлаш соҳасининг сўнгги ютуқлари билан таништирувчи реклама фильмлари ва маълумотномалар олиб келишади.

Анжуманда жумҳурият тўқимачилик корхоналарининг ҳамда шойи ишлаб чиқариш бирлашмаларининг вакиллари, юксак технологияли замонавий машина-ускуналар етказиб бериш тўғрисида шартномалар тузишлари, уларни ўрнатиб бериш шартларини келишиб олишлари мумкин.

Хом ашё йўқ ва бўлмайди...

Бизни тўлқинлантираётган муаммолар

Жумҳуриятимиз енгил саноатининг энг йирик корхоналаридан бири — Янгийўл пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси ёпилай деб турибди. Бунинг сабаби — хом ашё йўқ.

Бу йил корхона жамоаси 3 миллион 300 минг жуфт пойабзал етказиб бериши керак эди. Бироқ ҳозирдаёқ ўн минглаб жуфт кам пойабзал чиқарилди. Хом ашё тақчиллиги кун сайин кучаймоқда. Бу эса ишлаб чиқаришнинг қисқаришига, пойабзалчилар иш ҳақининг кескин камайишига олиб келади.

Муаммолар бусиз ҳам оз эмас. Йил охирида янги ишлаб чиқариш корпусини, шунингдек Сирдарёдаги филиални ишга тушириш мўлжалланяпти. Шунда корхонада йилига 5 миллион жуфт пойабзал ишлаб чиқарилади. Ишчилар эса бир ярим минг нафар кўпаяди. Ҳозирдаёқ янги ишчи кадрлар қабул қилинмоқда. Уларга иш ҳақи тўлаш нима бўлади?

Бунда пойабзалчиларни айблаб бўлмайди. Хом ашё етказиб беришни ўз зиммасига олган корхоналар ва ташкилотлар бирин-кетин ўз сўзидан қайтмоқда.

— Мана ўқинг, булар бошқа жумҳуриятлардаги бизга хом ашё юбориши лозим бўлган корхоналар раҳбарларининг шартномавий мажбуриятларни бажаришдан бош тортаётганликлари ҳақидаги хабарномалари, — дейди бирлашма бош директорининг ўринбосари Ж. Юсупов. — Мен бу йил қарийб олти ой вақтимни хом ашё «ундириш» мақсадида командировкада ўтказдим. Бироқ менинг бу ҳаракатларим беҳуда кетди... Белорусиядаги Жлобин сунъий мўйна комбинатидан Янгийўлга хом ашё юбориш имконияти йўқлиги тўғрисида хабар олинди. Бошқирдистоннинг Стерлитамак шаҳри чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси бизни тагчарм билан таъминлашга кафолат бера олмас эмиш.

Семипалатинск тери-мўйна ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари И. Сиздековдан олинган хатда мана бундай дейилган: «Янгийўл пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасига хом ашё юбориш юзасидан тузилган битимни бажаришдан тийилиб турамиз». Бунинг сабаби нимада эканлиги айтилмаган.

Бир сўз билан айтганда, ўнга яқин корхона Янгийўл пойабзалчиларига хом ашё етказиб беришдан бош тортмоқда. Шу тариқа Ўзбекистон аҳолисини пойабзал билан таъминлаш, пештахталарга хилма-хил пойабзал чиқариш масаласи ҳамон ечилмай қолмоқда. Афсуски, бу муаммоларни ҳал этиш бирлашманинг ўзига ташлаб қўйилганга ўхшайди. Ўзбекистон ССЖ енгил саноат вазирлигидагилар бу масалани ҳал этишдан ўзларини четга олмоқдалар. Шуни айтиш керакки, фойдани, вазирликка албатта ажратилиши керак бўлган маблағни тақсимлашда улар алоҳида фаоллик кўрсатадилар.

Т. АЛИМОВ,

АТРОФ-МУҲИТ ВА ТИББИЁТ

Мамлакат тиббиёт саноати вазирлиги системасида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қандай ташкил этилган? Ушбу савол Тошкентда ўтаётган Бутуниттифоқ илмий-техникавий конференциясида ҳар томонлама муҳокама қилинмоқда. Конференцияда олимлар, тармоқ илмий-тадқиқот илмгоҳлари ва корхоналарининг мутахассислари иштирок этаяпти.

Муҳокама қилинадиган масалалар рўйхатига кам чиқиндили технологияларни жорий этиш ва чиқиндилардан фойдаланиш, сув ва ҳаво ҳавзаларини муҳофаза қилиш муаммолари киритилган.

— Конференция вазирлигимиз қабул қилган «Экология» дастури доирасида ўтмоқда, — дейди ССЖИ тиббиёт ва микробиология саноати вазирининг ўринбосари В. А. Амбросов. — Бу ерда шу соҳада тўпланган тажриба умумлаштирилади, шунингдек келажакда олиб бориладиган ишларнинг асосий йўналишлари белгиланади. Конференцияни ўтказиш жойи сифатида Тошкент танланди, чунки бу ерда тармоқ корхоналаридаги экология муаммоларини ҳал этишга ихтисослашган Бутуниттифоқ кимё-технология илмий-тадқиқот илмгоҳи ишламоқда.

●

ШАҲАРЛИКЛАР ФОЙДАСИГА

Ангрен шаҳар ижроия комитети чиқиндиларни чиқариб ташлаш энг муҳим иш деб ҳисоблансин, деб қарор қабул қилди. Бунинг сабаби шуки, шаҳар тез орада ўз-ўзидан пайдо бўлган ахлатхоналар тагида қолиб кетади. Бир қанча автобаза, Ангрен сопол буюмлар комбинати, бинокорлик материаллари комбинати эса чиқиндиларни олиб кетиш билан боғлиқ хизматлардан воз кечмоқда. Фаррошларга ҳақ тўлаш учун маблағ ажратмаётган ташкилотлар ва муассасалар ҳам яхши иш қилишмаяпти.

Шаҳар ижроия комитетининг қарори иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаб қўйилди: келгуси йилдан бошлаб ахлат тўпланган ҳар бир квадрат метр жой учун катта ҳақ олинади. Депутатларнинг таклифларига амал қилиб шаҳар коммунал хўжалигининг шаҳарни тозалашга ихтисослашган хизматлари билан шартнома тузиш анча арзонга тушади.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ЁРДАМ МУҲОКАМА ҚИЛИНАДИ

● «ИЗВЕСТИЯ» рўзномаси махсус мухбири Бонндан хабар беради: жаҳон ахборот воситаларида Германия Федератив Жумҳуриятининг ССЖИга озиқ-овқат маҳсулотлари билан қўшимча ёрдам бериш тўғрисидаги қарори ҳар томонлама шарҳланмоқда. Ўтган сешанба куни ГФЖ канцлери Гельмут Колнинг махсус вакили Хорст Тельчик Москвага учиб кетди. У ССЖИ мутасадди ташкилотлари билан озиқ-овқат маҳсулотларини Совет Иттифоқига етказиб бериш йўлларини муҳокама қилади. Кўринишдан, гап Оврупо Иқтисодий Ҳамжамияти омборхоналарида сақланаётган жуда кўп миқдордаги гўшт, ёғ, ғалла маҳсулотлари тўғрисида бораётир. Етказиб бериладиган озиқ-овқат маҳсулотлари қиш ойларини яхши ўтказиш учун русларга етарли бўлади. Маҳсулотларни етказиб бериш билан шуғулланадиган «Даймлер-Бенц» компаниясининг юк машиналари камлик қилади. Бу ишда ҳаво йўлларидан ҳам фойдаланиш мақсадга мувофиқ, деб қаралмоқда.

БОШ ВАЗИР ИСТЕЪФОГА ЧИҚДИ

● **ПОЛЬШАДА ўтказилаётган президент сайловлари тўғрисидаги дастлабки ахборотни сайлов ўтказувчи Бош комиссия эълон қилди. Мустақил касаба иттифоқи — «Солидарность» раиси Л. Валенса учун 39,96 фоиз овоз берилди. С. Тиминьский 23,1 фоиз, Т. Мазовецкий 18,8 фоиз овоз олдилар. Шундай қилиб, 9 декабрда бўладиган иккинчи даврада Л. Валенса билан С. Тиминьский президентлик «курсиси» учун кураш олиб борадилар.**

Шу орада яна бир ғаройиб хабар тарқалди. Польша Жумҳурияти Вазирлар Кенгаши мажлисида сўзга чиққан Т. Мазовецкий истеъфога чиқишга қарор қилганлигини айтди. Янги ҳукумат тузилгунча ҳозирги ҳукумат ўз вазифасини адо этиб туради.

ЯНГИ ҚАРОР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

● **БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг навбатдаги йиғилишида Ироққа нисбатан янги қарор — ультиматум қабул қилишга тайёргарлик кўрилмоқда. Унда Ироқ раҳбарияти белгиланган муддат ичида ўз қўшинларини Қувайтдан олиб чиқиб кетмаса, унга нисбатан куч ишлатиш масалалари ўз аксини топади. Олдинги қарорларни бажаришнинг сўнгги муддатлари тобора аниқравшан қилиб қўйилмоқда. АҚШ бу муддатни 1 январгача, ССЖИ 15 январгача, деб белгиламоқда. Ғарб кузатувчиларининг фикрига қараганда, кейинги муддат қабул қилинса, ажаб эмас, Буюк Британиянинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги вакили Дэвид Хэнней фикрича, Саддам Хусайнга яна бир қулай имконият берилмоқда.**

РУАНДАДАГИ ЖАНГЛАР

● **МАМЛАКАТ ичкарисида ҳозирги тузумга қарши чиқаётган исёнчиларнинг жанговар гуруҳлари билан ҳукумат қўшинлари ўртасидаги тўқнашувлар авжига чиқа бошлади. Бу ҳақда Угандада чиқадиган «Ньювижн» рўзномасининг мухбири хабар қилди. Айниқса, Кабале шаҳридаги жангларда ҳар икки томондан кўплаб қурбонлар берилди. Руанда ватанпарварлик фронти жангарилари томонидан қўйилган тузоққа тушиб қолган уч автобусдаги ҳарбийлар йўқ қилиб ташланди. Атубихика, Бахингой, Бугве шаҳарларидаги тўқнашувларда юзлаб одамлар ўлдирилди ва жароҳатланди. 24 ноябрь куни эса Бурандагода ҳукумат аскарларидан 30 киши ҳалок бўлди.**

ДИПЛОМАТИК АЛОҚАЛАР ТИКЛАНДИ

● БИР НЕЧА кун бурун Буюк Британия билан Сурия ўртасидаги дипломатик алоқаларни тиклашга бағишланган музокаралар ниҳоясига етди. Кузатувчиларнинг айтишича, алоқалар тикланишининг аниқ муддати белгиланмаган бўлса ҳам ҳар икки мамлакат пойтахтларида тез кунда ваколатхоналар очилса керак.

КУБАДА ҲИБСГА ОЛИШЛАР

● **СЎНГГИ бир неча ҳафта ичида Кубада 300 нафардан ортиқ киши ҳибсга олиндилар. Улар талон-торожликда, давлат мол-мулкини ўғирлашда, олиб сотарликда, пора беришликда ва бошқа жиноятларда айбланмоқдалар. Душанба куни эълон қилинган Миллий ахборот агентлиги (МАА) хабарида айтилишича, ички ишлар вазирлиги томонидан ўтказилган операцияда фақат пойтахтнинг ўзидагина 200 киши қамоққа олинди. Бундай операциялар мамлакатнинг ҳамма вилоятларида ўтказилмоқда.**

Т. ЖИВКОВ СОВҒАЛАРИ САВДОГА ҚЎЙИЛАДИ

● **БОЛГАРИЯ Халқ Жумҳуриятининг собиқ раҳбари Тодор Живков ўз совғаларини ким ошди йўли билан сотишга қарор қилганлигини эълон қилди. Болгария телевидениеси билан қилган суҳбатида у совғалардан тушган маблағни болалар шифохонаси комплекси қурилишига бериажаклигини айтди. 79 яшар Т. Живков яқин кунлар ичида суд олдида ҳозир бўлади. Унга 7 миллион доллар маблағни талон-торож қилиш ва ўз лавозимини суиистеъмол этиш каби айблар қўйилмоқда.**

● Маданият хабарлари ●

Швециядаги муваффақият

Ўзбекистон мультипликаторларининг «Ришта» деб аталган лентаси Швецияда ўтказилган халқаро фестивал ҳакамининг юқори баҳосини олди ва томошабинлар орасида муваффақият қозонди. Фильм муаллифлари С. Муродхўжаева билан С. Алибеков ўз янги асарларида инсон хотираси, авлодлар давомийлиги ва ўзаро алоқаларининг шоирона қиёфасини яратдилар. «Ришта» — бу эзгулик ва муҳаббат, инсоний ўзаро муносабатларни тушуниш ва қадрлаш тўғрисидаги ҳикоядир.

С. Муродхўжаева касб-кори актёрлик бўлиб, 20 та фильмда суратга тушган. Эртаклар асосида яратилган мультфильм қаҳрамонлари номидан ўзбек тилида сўзлаган бу санъаткор мультипликация соҳасида секин-аста иш бошлади. Аввал режиссёр ёрдамчиси бўлиб ишлади, кейинчалик ўзи ҳам фильмларни суратга ола бошлади. «Ришта» С. Муродхўжаева яратган саккизинчи мультфильмдир.

Ўн йилдан кейинги учрашув

РСФСЖда хизмат кўрсатган артист, пианиночи Лев Власенко Тошкентдаги «Баҳор» концерт залида фортепьяно кечасида Скрябин ва Рахманинов асарларини ижро этди. Бу мусиқачининг Ўзбекистон пойтахтига иккинчи марта келишидир. Бундан ўн йил муқаддам у Лист ва Чайковский асарларини ижро этиб, тошкентлик классик мусиқа ишқибозларининг қалбини ром этган эди.

Л. Власенко — Бутуниттифоқ ва халқаро конкурсларнинг лауреатидир. Лекин унинг артистлик фаолиятида П. И. Чайковский номли биринчи халқаро конкурсда қатнашганлиги унутилмас бўлиб қолди. Пианиночи ўшанда Ван Клиберндан кейинги ўринни эгаллаб, лауреат бўлган эди.

Омилкорлик самаралари

Т. Содиқов номли Тошкент шаҳар маданият уйининг жамоаси ижодий ва ижтимоий жамғарма тузишга қарор қилди. Ҳозирнинг ўзида жамғарма ҳисобида 120 минг сўмдан кўп пул бор. Бу пулларни маданият уйи концертлар ўтказиб, театрлашган томошалар, аҳолига пулли хизмат кўрсатиб, ишлаб топган. Маданият муассасаси хўжалик юритишнинг янги шароитига ўтганидан сўнг жамғармани ташкил этиш имконияти туғилди.

Жамғарма маблағлари маданият уйи ходимларини даволашга, уларнинг дам олишини уюштиришга, ижодий хизмат сафарларига, биноларни тўла-тўкис таъмирлашга, муваффақиятли ишлаганлиги учун мукофотлар беришга сарфланмоқда. Янги йилда эса маданият уйи йигирма беш йиллик тарихида биринчи марта ўзининг барча ходимларига бир ойлик маош миқдорида мукофот тўлаш ниятидадир.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИга

ОБУНА МУДДАТИ — 1 ДЕКАБРГАЧА

Тил ҳақидаги Қонун—амалда

БИР ЙИЛДА ЭРИШГАНЛАРИМИЗ

Давлат тили ҳақидаги Қонун қабул қилинганлигига бир йил тўлди. Ўзбек халқи маънавияти ва қадрияти равнақи учун дастур бўлган мазкур Қонун бир йил давомида нечоғлик амал топди экан, деган савол ҳар бир кишини ўйлантириши, қизиқтириши табиий.

Очиқ айтиш керакки, тилимизнинг давлат мақомини белгиловчи Қонун қайсидир соҳада қизғин кутиб олинди, қайсидир идорада ҳамон қоғозда ёзилган ҳолича ғаладонда қолиб кетди. Ўзбекистон пойтахти шаҳри азим Тошкентда бу муқаддас дастурга эътибор қай даражада бўлмоқда?

Ўзбекистон ССРнинг «Давлат тили ҳақида Қонуни» қабул қилинган кундан бир ҳафта ўтмаёқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Шўроси ижроия қўмитаси қошида Қонун билан боғлиқ ишларга мутасаддилик қилиш учун Тошижроқўм раиси Ш. Р. Шоабдураҳимов бошчилигида нуфузли комиссия тузилди. Мазкур комиссия таркибига эса таниқли филолог олимлар, қаламкашлар, шаҳримизнинг кундалик ҳаёти билан боғлиқ соҳа кишилари киритилдилар. Давлат тили ҳақидаги Қонунни амалда тадбиқ этишнинг биринчи галдаги тадбирлари белгиланиб, қарор қабул қилинди. Шаҳримиздаги жой номларини белгиловчи (авваладан мавжуд бўлган) Тошижроқўм Атамалар комиссияси фаолияти ҳам тил тўғрисидаги Қонун асосида қайта кўриб чиқилди; унинг Низоми қайта ишланиб, такомиллаштирилди. Шунингдек комиссия фаолияти фақатгина жой номларини белгилаш билан чеклаб қўйилмай, унга Давлат тили ҳақидаги Қонуннинг амалда тадбиқ этилишида Тошкентдаги барча ташкилот, бошқарма, идора ва муассасалар фаолиятини назорат қилиш, ноҳия, шаҳар миқёсида иш юритувчи ҳар бир ташкилот раҳбарига зарур кўрсатмани бериш ҳуқуқига ҳам эга бўлди. Тошижроқўм Атамалар комиссияси ўз фаолиятида Қонун қабул қилинган кундан бери нималарга эришди? Қандай муаммоларга дуч келди? Унинг келгуси иш режалари нималардан иборат? Давлат тили ҳақидаги Қонун қабул қилинганлигининг бир йиллиги муносабати билан халқ депутатлари Тошкент шаҳар Шўроси ижроия қўмитаси Атамалар комиссияси ўзининг шу бир йил давомидаги иш фаолияти юзасидан шаҳримиз меҳнаткашлари олдида ҳисобот бермоқни шарт деб билади.

Шаҳар Атамалар комиссияси шаҳримиздаги жой номларини тартибга солиш, атоқли кишилар хотирасини абадийлаштириш борасида анчагина кўзга кўринарли ишларни амалга оширганлиги кўпчиликка маълум.

Энг аввало, Тошкент шаҳрида ҳеч бир маъно касб этмайдиган, шаҳримизга ва халқимизга ҳеч бир алоқаси бўлмаган, бир неча ўн йиллар давомида ўйламай, пала-партиш номлаб юборилган 300 га яқин кўча номи рўйхат, қилинди. Бу рўйхат аҳоли билан маслаҳатлашиш, одамлар фикрини ўрганиш мақсадида, муҳокама учун матбуотда эълон қилинди. Ҳозирги кунгача эълон қилинган рўйхатдаги Височовльтний, Авановская, Сольнечний, Западная каби номлардан 136 таси халқимиз дилига, дидига мос атамалар билан ўзгартирилди. Яна 128 кўча номи қайта номлаш учун тайёрлаб қўйилди. Жами 12 та тарихий атама, 49 нафар тарихий шахс исмлари халқимиз мулки сифатида тикланди. Чунончи: Красновосточная кўчаси — Темир Малик, Краснодон — кўчаси — Маҳмуд Торобий, Ниточная кўчаси — Саййидо Насафий; Фигурная кўчаси — Бадриддин Ҳилолий, Сольнечний массиви — Аҳмад Югнакий; Ясний массиви — Хумоюн номлари билан; Височовльтний — Яланғоч даҳаси; Ивановолик тикувчилар — Қушбеги мавзеси; Пограничная — Катта Қаъни (Қанғли) кўчаси деб тарихий атамалар билан юритилди.

Шаҳримиздаги мактаблар шу вақтгача асосан ҳарбийлар, учувчилар, сиёсатдонлар номи билан юритилиб келар эди. Комиссия шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси (Ҳ. Қ. Йўлдошев) билан ҳамкорликда иш олиб бориб, бу ҳолга анчайин чек қўйди. Бу галги ўқув йилини шаҳримиздаги 78 та мактаб янги ном билан бошлади. Мана шу мактаблардан 31 тасига Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчилар, 40—50 йил умрини ёшларга таълим-тарбия бериш учун сарф этган хассос муаллимлар номи берилди. Ўйлаймизки, бу тадбир кўпчиликка ибрат бўлади.

Тошижроқўм Атамалар комиссияси Давлат тили ҳақидаги Қонуннинг пойтахтдаги ташкилотларда тадбиқ этилиши юзасидан назорат ўрнатиб, бу борада ҳам қатор ишларни амалга оширди. Чунончи, биринчи галда шаҳримиздаги энг гавжум жойлардан бўлмиш савдо тармоқлари, умумий овқатланиш шохобчалари, шаҳар деҳқон бозорларининг ички ва ташқи безаклари, пешлавҳалари, лавҳалари, ахборотномалари, кўрсаткичлари Қонун асосида қайд этилиши устидан алоҳида назорат ўрнатилди. Бу борада шаҳар савдо Бош бошқармаси, умумий овқатланиш Бош бошқармаси. деҳқон бозорлари бошқармаси раҳбарияти билан яқиндан ҳамкорлик қилинмоқда. Ҳозирги кунда газмол ва кийимлар; воситачилик; пойабзаллар, озиқ-овқатлар билан савдо қилувчи дўконларнинг ички ва ташқи қайдномаларини Қонун асосида рақам этиш тугалланаяпти. Умумий овқатланиш бошқармасига қарашли барча тармоқларнинг ҳам бу борадаги ишларини шу йил охиригача тугатиш, режалаштирилган. Деҳқон бозорларига қарашли Фрунзе, Луначарский, Сельмаш ТТЗ каби қатор бозор номлари тарихий Аския, Паркент атамалари билан, Гулбоғ, Ширин каби номлар билан ўзгартирилди. Яқин кунлар ичида уларнинг пешлавҳалари алмаштирилади.

Аммо бу борада анча совуққонликка йўл қўяётган идоралар ҳам йўқ эмас. Масалан: савдо Бош бошқармасига қарашли маданий буюмлар билан савдо қилувчи идора (раҳбари Н. П. Павленко); Октябрь ноҳияси умумий овқатланиш идораси қошидаги 7-ошхона (раҳбари Эгамбердиева) ҳамон номларни тартибга солишга эътибор бермаяптилар. Пештоқига «Академкнига» деб ёзилган дўкон мутасаддилари (раҳбари Вицковская) эса биз Москва шаҳрига қарашли ташкилотмиз, — деб турибди.

Атамалар комиссияси давлат тили ҳақидаги Қонунга панжа орасидан қараётган лоқайд раҳбарларни ошкора кўрсатишни маъқуллайди. Шу боисдан ҳам йил бошидан бери телевидение, радио, матбуот ходимлари билан биргаликда ўндан ортиқ текширув ташкил қилинди. Рўзномалар саҳифасида суратли далиллар билан қатор танқидий чиқишлар уюштирилди. Бу тадбирлар янада кучайтирилади. Лоқайд раҳбарлар матбуот орқали маълум қилиниш билан бирга уларга чора кўриш масалаларини ҳам белгилаш режалаштирилмоқда.

Ўрни келганда айтиш керакки, Атамалар комиссиясининг жой номларини белгилаш ҳамда тил ҳақидаги Қонунни амалда тадбиқ этилиши бўйича назорат борасидаги ишларида кўп ҳолларда турли тўсқинлик ва зиддиятларга дуч келинмоқда Бу зиддият ва тўсқинликлар аксар сунъий равишда вужудга келтирилмоқда.

Биргина мисол: «ЎзССРнинг давлат тили ҳақида Қонуни» 24-моддасида кўчалар номлари ягона давлат тилида қайд этилади, тарихий исмлар ва атамалар халқ мулки ҳисобланиб, давлат томонидан муҳофаза қилинади дейилган. Қонунда бу нарса аниқ ва равшан кўрсатиб қўйилган бўлишига қарамай «Ўзбек тўқимачилик машинасозлиги» корхонаси ишчиси А. Пак «Рабочая трибуна» рўзномасида «Бизнинг умумий уйимизда қайси тилда гаплашадилар! деган мақола билан чиқиб, кўчалар номи ягона тилда қайд этилаётганлигини ноқонуний ҳол деб баҳолаган ва кимлардандир ҳимоя сўраб: «Ягона давлат тилини муҳофаза қилувчи ҳужжат бўладими?» — деб сўраган. А. Пакнинг қарийб ярим саҳифалик мақоласида жумҳуриятимизга, халқимизга, тил тўғрисидаги Қонунимизга шу қадар қора чаплашга ҳаракат қилинганки, рўзнома Иттифоқ миқёсида чоп этилишини ҳисобга олсак, бу мақолани ўқиб ўзбек халқига бошқа миллат (рус тилида сўзлашувчи) вакиллари қандай муносабат билдиришларини тасаввур қилиш қийин эмас.

Ёки «Москва» меҳмонхонасига тарихий «Чорсу» атамаси берилишидан кейинги воқеалар-чи? Қонун матни рус тилида ҳам эълон қилинган. Унда ҳам: «В Узбекской ССР все имена исторических личностей и наименования местностей являются национальным достоянием народа и охраняются государством», — деб ёзиб қўйилибди. Бундан ташқари Москва номи билан юритилувчи кўча, кинотеатр, кафе мавжуд. Аммо депутат Травков ва унинг атрофидаги яна айрим ўртоқлар шаҳар Совети сессиясида бу ҳолга қайта-қайта изоҳ сўраб, йиғилганларни чалғитишга ҳаракат қилдилар ва бу нарса (сунъий равишдаги тўсқинлик) ҳамон давом этмоқда. «Височовльт» массивига Яланғоч даҳаси деб ном берилиши ҳам айрим ўртоқларни ташвишга солиб қўйди. Энг қизиғи, бу «серташвиш» ўртоқлар давлат тили ҳақидаги Қонундан «азият чекаётганликларини» очиқ намоён қилишмоқда. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Зеро, ҳеч бир эзгулик осонлик билан амалга ошмаслигини биз ҳам тушунамиз.

Атамалар комиссияси номига гоҳо «бир гуруҳ экстремистлар, «миллатчилар» деган тамға уруғчилар ҳам топилиб турибди. Биз бундан сира ҳафа бўлмаймиз. Фақат юқоридаги халқ нақлига шоир Омон Матжондан:

«Дилимнинг рангини
гул билса бўлди,
Менинг кимлигимни
эл билса бўлди», —

деган байтни қўшимча қиламиз, холос.

Ҳа, бизнинг кимлигимиз, нима билан машғул эканлигимиз кўпчиликка маълум. Шу боисдан ҳам юзлаб ташаккур мактубларини олиб турибмиз. Бу мактубларни ўқир эканмиз, беихтиёр: «Ўзбек тили равнақи йўлида илк қадам қўйилибди», — деб, енгил нафас оламиз.

Дилмурод САИДОВ,
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Шўроси ижроия қўмитаси Атамалар комиссияси раисининг ўрин босари.

ССЖИ МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ НУТҚИ

27 ноябрь куни ССЖИ мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Т. Язов марказий телекўрсатув орқали гапирди. У бундай деди:

Бир қанча жумҳуриятлардаги ғайриқонуний ҳатти-ҳаракатлар муносабати билан ССЖИ президентининг кўрсатмасига биноан сизларга мурожаат этаяпман. Бу ҳатти-ҳаракатлар мамлакатнинг мудофаа қобилиятини хавф остида қолдирмоқда. Кейинги вақтларда Армияга қарши чиқишлар тобора тез-тез такрорланмоқда. Айрим жумҳуриятларда ўз армия бўлинмалари тузила бошлади, бу эса ССЖИнинг ягона Қуролли Кучлари бўлиши зарурятига қарама-қарши қилиб қўйилмоқда. Ядро қуролини айрим жумҳуриятларга топшириш ҳақида овозалар бўлмоқда. ССЖИ Қуролли Кучларининг, шу жумладан стратегик вазифаларни бажарувчи қўшинларнинг ҳам қўшилмалари ва қисмлари жойини ўзгартиришни талаб қилувчи қарорлар қабул этилмоқда. Давлатнинг мудофааси ва хавфсизлиги манфаатларини эътиборга олмай, ядросиз зоналар ташкил этилганлиги эълон қилинмоқда. Офицерлар ва солдатларнинг, улар оила аъзоларининг шон-шарафига ва қадр-қимматига қасд қилинмоқда. Ҳарбий объектларга қуролли ҳужум уюштирилмоқда.

Мана шундай шароитда қуйидагиларни айтишни зарур деб ҳисоблайман:

1. Ядро қуролининг талон-торож қилинишига ҳар қандай вазиятда ҳам йўл қўйилмайди. У ССЖИнинг ягона Қуролли Кучлари қўлида бўлиб келди, уларнинг қўлида турибди ва уларнинг қўлида қолаверади.

2. Армия ўзининг бош вазифасини: давлатни мудофаа қилиш ва унинг хавфсизлигини таъминлаш вазифасини бажариш учун зарур бўлган ерга жойлаштирилади. Бу соҳада фақат ССЖИ Президентининг қарорига биноан Ватан ҳимояси иши учун асло зарар етказмай, ўзгариш қилиниши мумкин.

3. Совет Армияси жангчилари ва улар оила аъзоларининг шон-шарафи ва қадр-қимматини таҳқирлайдиган ҳатти-ҳаракатларнинг олдини олиш учун мен амалдаги Конституция, ССЖИ Президентининг фармонлари доирасида зарур бўлган ҳамма чораларни кўриш ҳақида кўрсатмалар бердим.

4. Совет Армиясининг жангчиларига, ҳарбий объектларга, ўқ-дори ва қурол-яроғ омборларига зўравонлик билан қуролли ҳужум қилинган тақдирда ҳарбий хизматчиларга қурол ишлатиш ҳақида кўрсатмалар берилган.

5. Гарнизонларга ва шаҳарчаларга нисбатан ғайриқонуний ҳатти-ҳаракатлар қилинган тақдирда (электр энергия, сув ва шу кабилар берилмай қўйилган тақдирда) ҳарбий округлар қўшинларининг, флотларнинг қўмондонларига ҳаёт таъминоти объектлари ва системаларини ҳарбий қисмларнинг муҳофазаси ва мудофаасига олиш ҳақида кўрсатмалар берилган.

6. Ҳарбий округлар қўшинларининг ва флотларнинг қўмондонларига совет жангчиларининг ёдгорликларига ва қабрларига нисбатан ваҳшийлик ҳаракатларига йўл қўймаслик, шунингдек фашистлар ва уларнинг малайларига ёдгорликлар қўйилишига ва бошқа тарзда уларни шарафлашга қатъиян қарши ҳаракат қилиш, мана шундай тусдаги мавжуд тимсолларни тугатиш ҳақида буйрук берилган.

7. ССЖИ Президентининг шу йил 15 ноябрдаги фармонини ижро этиш юзасидан қўшинларга ҳарбий қисмларда тартиб ўрнатиб, уставга зид муносабатларни ва ҳарбий қасам бузилишини истисно қиладиган таъсирчан чоралар кўриш ҳақида кўрсатмалар берилган.

8. ССЖИ Қуролли Кучлари халқнинг асл фарзанди бўлиб, халққа хизмат қилишни ўзларининг бирдан-бир вазифаси деб ҳисоблайдилар. Улар ССЖИ Президенти раҳбарлигида амалга оширилаётган қайта қуриш йўлига содиқ бўлиб келдилар, ҳозир ҳам содиқдирлар ва содиқ бўлиб қоладилар.

● Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоасини байналмилал, деб бежиз айтишмайди. Ҳақиқатан ҳам корхонада йигирмадан ортиқ миллат вакиллари қўлни қўлга бериб меҳнат қилишмоқда. Украин Анатолий Ковтун (чапда) фидокорона меҳнати билан жамоа ўртасида катта обрў орттирганлардан. У кўп йиллардан бери шу ерда фидокорона меҳнат қилмоқда, электрпайвандчилик касбини пухта эгаллаш қатори ёш машинасозларга ҳам қунт билан ўргатмоқда.

* * *

● Оҳангарон ноҳиясидаги Эйвали махсус темир-бетон конструкциялари заводида Вали Камолхўжаев (ўнгда) номини ҳурмат билан тилга оладилар. Ўз касбини пухта эгаллаган бу ишчи бир неча йилдан бери бригадага меҳрлик билан раҳбарлик қилиб келади. Бу бригада аъзолари ишлаб чиқариш топшириқларини доим ошириб ва сифатли бажармоқдалар.

Сураткаш М. НАЗАРОВ.

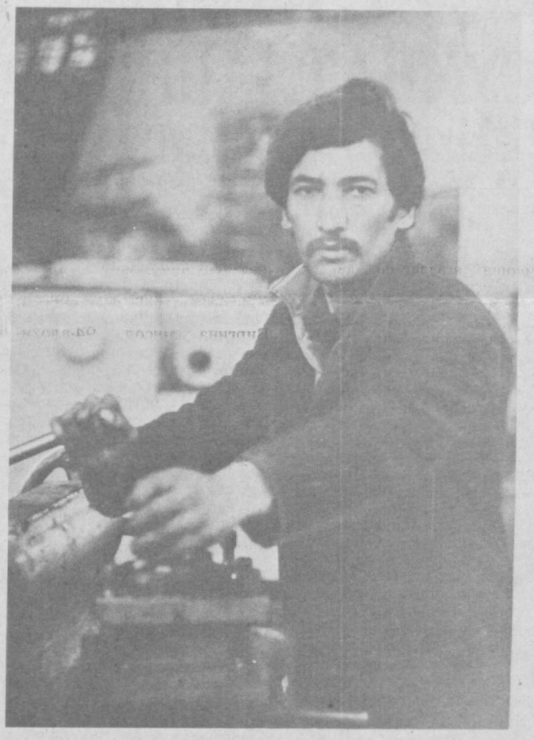

ҚУТЛОВ

КЕЧАГИ КУН

У ОЛТМИШ ёшга тўлди. Олтмиш йил — бу, айтишга осон. Лекин, ана шу давр ичида яхши кунларни ҳам, ёмон кунларни ҳам бошидан кечирди. Энг муҳими, ўтган кунлар ҳаётида из қолдирган бўлса, инсоннинг бахти шу... Ғиёс ака ҳам ўзининг ўтган умрини сарҳисоб қилиб, ўша алғов-далғов кунларнинг яхши ва ёмон дамларини кўп эслайди.

...Ўшанда у ноҳия партия қўмитасида йўриқчи бўлиб ишларди. Райком уни энг қолоқ хўжаликка партком котиблигига тавсия қилди. Унга жони ачиган ҳамкасблари лабларини тишлаб қолишди. «Ғиёснинг у ердан ё чанги чиқади, ё донғи» дейишди тажрибали партия ходимлари. Чунки, давлат хўжалиги иқтисодий томондан анча ўтирган, режаларини йил сайин бажаролмай келарди. Ғиёс ишни коммунистлар қалбига йўл топишдан бошлади. Шўро хўжалигининг ўша пайтдаги директори Маннон ака Расулов одати бўйича парткомнинг янги котибини ўз ҳузурига чақирди.

— Аҳвол билан танишиб чиққан бўлсангиз керак? — деди директор олдидаги маълумотни котибнинг олдига суриб. — Аҳволимиз чатоқ. Ҳосил топширишда орқадамиз. Шунинг учун сиз иккинчи бўлимга, мен биринчи бўлимга, агроном эса учинчи бўлимга бориб турсак. Шундай қилиб ҳосил йиғим-теримни жадаллаштирмасак бўлмайди. Шлагбаум...

— Шлагбаумнинг кераги йўқ, мен буни ўйлаб қўйганман, — деди котиб қатъий қилиб.

— Ҳеч қайсимиз ҳеч қаерга бормаймиз. Бу ишни бригадирларнинг ўзлари бажаришади. Ахир уларнинг ҳаммаси коммунист-ку. Фақат Сиз транспорт билан таъминласангиз бўлди. Эртага кенгайтирилган партком йиғилишини ўтказмоқчимиз. Қолган гапни ўша ерда гаплашсак.

Директор янги котибнинг қатъийлигига аввал ҳаваси келди. Кейин раҳбар сифатида ўзининг гапи ўтмаётганидан ҳижолат тортди. Ҳатто, ўз фикрини ўтказмоқчи ҳам бўлди. Узоқ тортишувдан сўнг Ғиёснинг гапи маъқул тушди. Эртаси куни кенгайтирилган партия йиғилишида ҳамма бригадаларга топшириқ берилди. Маҳсулот топширишнинг аниқ муддатлари белгиланди. Ҳар бир жамоага зарур бўлган транспорт ажратилди. Бунинг самараси дастлабки беш кундаёқ юзага чиқди. Ҳосил топшириш олдинги беш куникка нисбатан уч баравар ошганди.

Одамларга бўлган ишонч улардан ишни талаб қилиш партия фаолининг энг яхши фазилатларидан бири. Буни райком аппаратида бирмунча ишлаб тажриба тўплаган Ғиёс яхши биларди. Ўша йили хўжаликнинг плани 72 фоизга бажарилди. Бу, албатта, олдинги йилга нисбатан анча кўп эди.

Келгуси йилдан иш бошқача ташкил этилди. Кадрлар танланиб, ишлаб чиқаришнинг асосий участкаларига коммунистлар раҳбар этиб тайинланди. Партия йиғилишида Ғиёс «Биринчи бўлиб режани бажарган бригада шарафига зиёфат қилиб беришга» ваъда берди.

Ёзнинг ўртасида Олим ака бошлиқ бригада режани бажарди. Партком котиби ўз сўзининг устидан чиқиш учун маъмурият раҳбарлари билан маслаҳатлашиб, совхоз фаолларига зиёфат қилиб берди. Қуюқ дастурхон атрофида қадаҳ сўзлари айтилиб, яхши ниятлар билдирилди. Катта ваъдалар берилди. Котиб ҳар бир бригадирга сўз бериб, унинг режасини билиб олди. Одамлар яна ўз ишига кетишди. Фаоллар партком котиби бир айтди-қўйди-да, деган фикрга бориб бемалол юришаверди. Сентябрь ойидаги партия мажлисида котиб ҳосил топширишда оқсаётган бригадирни ўрнида турғазди.

— Ваъдалар бошқача эди-ку, укахон, — деди Ғиёс бригадирнинг кўзига тик боқиб.

— Қанақа ваъда? — ҳайрон бўлиб сўради бригадир.

— Ёздаги зиёфат чоғида берилган ваъдаларчи?

Бригадир елка қисди. Шу пайт стол тагидан ўша бригадирнинг овози эшитилди. Магнитофонга ёзиб олинган бу сўз ҳаммани лол қилиб қўйди. Бояги бригадир эса, нима дейишини билмай қип-қизариб турарди. Энди қизиқ устида берган ваъдасини бажармаса бўлмайдиганга ўхшаб қолди. Партком котибининг иши ва режаси жуда пухта экан. У билан адибади айтишишнинг фойдаси йўқ экан. Бу, албатта, бошқа бригадирларга ҳам таъсир қилди. Шу йили Назарбек» совхози илғорлар қаторидан ўрин олди. Мавжуд 24 та бригаданинг деярли ҳаммаси режани уддаладилар...

Ғиёс ака қирқ уч йилдан бери маориф, комсомол, партия аппаратида меҳнат қилиб келади. У ўз фаолиятини 1947 йилда мактабда оддий пионервожатийликдан бошлаган. Шундан кейин комсомол аппаратига ўтди. «Москва» колхозида партия ташкилотига етакчилик қилди. Сўнгра Тошкент Олий партия мактабини имтиёзли диплом билан битириб, райком аппаратида фаолият юритди. Ташкилий ва мафкуравий бўлимларга раҳбарлик қилди. 1976 йилдан 1982 йилгача эса, ноҳия халқ назорати комитетининг раиси вазифасини бажарди. Мана саккиз йилдирки, у агросаноат ходимлари касаба уюшмаси район қўмитасининг раиси сифатида қишлоқ меҳнаткашларининг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиб келмоқда, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш учун жон куйдирмоқда. Ноҳияда 65 та бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти бор. Уларга 20 мингга яқин киши бирлашган. Ана шуларнинг қайғусига ҳам, шодлигига ҳам Ғиёс ака шерик. Шунинг учун бўлса керак касаба уюшмаси аъзолари уни тўрт сайловдан бери ўзларига етакчи қилиб сайлашади.

Тажрибали партия ходими 1953 йилдан бери мунтазам ноҳия партия қўмитаси аъзолигига сайланиб келади. Ўн чақириқдан бери ноҳия шўросининг депутати. Кўп йиллик меҳнатлари учун партия ва ҳукуматимиз томонидан қатор медаллар билан мукофотланган.

Ғиёс акани маҳалладошлари меҳрибон ва талабчан оила бошлиғи сифатида ҳам ҳурмат қилишади. У турмуш ўртоғи Раҳима опа Соатова билан икки ўғил, уч қиз ўстирди. Уларнинг ҳаммаси одобли, ишчан кишилар бўлиб етишишди.

— Киши қаерда ишламасин, кечаги кунига бир назар ташлаб қўйиши керак, — дейди Ғиёс ака Дўсканаев. — Ўтган умрининг яхши ва ёмон томонларини ҳам тарозуга солиб ўлчаб кўрса, навбатдаги қиладиган ишларига аниқ режа белгилаб олишга осон бўлади. Энг муҳими одамларга ишониш лозим. Ана шунда қиладиган ишингда барака ҳам, самара ҳам бўлади.

Ғиёс ака бугун ўтган кунлари, умри беҳуда ўтмаганлигидан, халқ учун қўлидан келганча хизмат қилиб келаётганлигидан фахрланишга ҳақли замондошларимиздан биридир.

Н. ҚОДИРОВ,
Калинин ноҳияси.

САМОЛЁТ ҲАЛОКАТИ

26 ноябрь куни Москва вақти билан соат 9 дан 43 минут ўтганда Олмаота аэропортида Тошкентдан келаётган АН-12 ҳарбий-транспорт самолёти қўнишга чоғланган пайтида ҳалокатга учради. Самолёт учиш-қўниш йўлкаси бошланган жойга етишига 400 метр қолганда ерга урилди. Экипажнинг етти аъзоси ва шу самолётда келаётган ҳарбий хизматчи ҳалок бўлди.

Экипаж режадаги ўқув парвозини бажараётган эди. Самолётга ҳеч қандай юк ортилмаганди. Атроф муҳитга зарар етмади.

Ҳалокат сабаблари аниқланмоқда. Терговни мудофаа вазирлиги авиация парвозлари хавфсизлиги хизматининг комиссияси олиб бормоқда.

ССЖИ Мудофаа вазирлигининг матбуот маркази

Мамлакатимиз ҳаётидан

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ФАКТЛАР

ФАВҚУЛОДДА МАЖЛИС ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Латвия, Литва ва Эстония Олий Кенгашлари фавқулодда қўшма мажлис ўтказишга тайёргарлик кўрмоқдалар. У 1 декабрда Вильнюсда бўлади.

Учта Олий Кенгашнинг халқаро ташкилотлар вакилларини таклиф этиш билан фавқулодда қўшма мажлисини чақириш ҳақидаги таклиф Юрмалада бўлган Болтиқ давлатлари кенгаши мажлисида ўртага ташланган эди. Бундай қўшма мажлис чақириш зарурати «Болтиқбўйидаги уч мамлакат мустақиллигига реал хавф» пайдо бўлганлиги билан изоҳланганди.

САЙЛОВЛАР ҚОНУНСИЗ ДЕБ ТОПИЛДИ

Молдова Олий Кенгаши сессияси 22—25 ноябрда Днестрнинг сўлқирғоқ шаҳар ва ноҳияларида, шунингдек Бендер шаҳрида бўлиб ўтган сайловларни қонунсиз деб ҳисоблади.

Жумҳурият Олий Кенгаши бу минтақа аҳолисини йўлдан адашмасликка чақирди. Ноқонуний эълон қилинган Днестрбўйи жумҳурияти муваққат қўмитаси ҳамда меҳнат жамоаларининг бирлашган кенгаши етакчилари мамлакат раҳбарлигининг фикри билан ҳам, Молдова парламенти билан ҳам ҳисоблашмай аҳолини сайлов ўтказишга кўндирган эдилар.

Олий Кенгаш Днестрбўйи аҳолисини ҳаяжонга солаётган муаммоларни парламент йўли билан ҳал этиш учун келишув комиссияси ишни давом эттириши керак, деган қарорга келди.

ЯНГИЧА САВДО

Ленинград шаҳар Кенгаши яқин кунларда шаҳарда янгича савдо қилиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаши керак. Бу низомга кўра озиқ-овқат молларининг бир қисми карточкалар бўйича ва белгиланган нархларда сотила бошлайди, бир қисми эса бозор нархларида эркин сотилади. Декабрь ойи учун озиқ-овқат маҳсулотлари сотиш нормалари эълон қилинди: унга кўра киши бошига бир килограмм гўшт ва гўшт маҳсулотлари, бир килограмм колбаса, ўн дона тухум, 500 грамм сариёғ, 250 грамм ўсимлик ёғи берилади.

«ИСЛОМ» РЎЗНОМАСИ

Кавказорти мусулмонлари диний бошқармаси «Ислом» жаридасини чиқара бошлади. Янги нашр ойига икки марта 50 минг нусхада босилади. Унинг дастлабки сони минтақа мусулмонлари диний бошқармаси раиси шайх-ул Ислом Оллоҳшукур Пошазода табриги билан очилди.

МУНОСИБ ЖАЗО

Псков шаҳрида В. И. Ленин ҳайкалига ўт қўйганлар устидан суд мажлиси тугади. Август кунларининг бирида кечаси 28 ёшлик О. Серeдин ва 17 ёшлик В. Смирнов ҳайкалга бензин қуйиб, ёқиб юборган эдилар. Милиция ходимлари айбдорларни тутишга муваффақ бўлган эди. Ашаддий безорилик учун суд Серединни кучайтирилган режимдаги ахлоқ тузатиш-меҳнат колониясида сақлаш шарти билан икки йил озодликдан маҳрум қилишга ҳукм қилди, Смирнов ҳам шундай муддатга ҳукм қилинди. У жазони умумий режимдаги тарбия-меҳнат колониясида ўтайди.

НОММА-НОМ АЙТИЛДИ

Олмаота ёшларининг 1986 йил 17—18 декабрдаги чиқишларини ҳайдаб юборишни текшириш бўйича Қозоғистон Олий Кенгаши комиссиясининг матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Журналистларга комиссия хулосалари ва таклифлари айтиб берилди. Хусусан, қозоқ ёшларининг ўшандаги чиқиши миллатчилик руҳида бўлмаганлиги ва дастлабки босқичда ҳуқуққа қарши тус олмаганлиги айтилди. Москва ўша вақтда Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети биринчи котиблигига жумҳуриятда яхши таниш бўлмаган партия ходими Г. В. Колбинни юборган эди...

Воқеа қатнашчиларининг жиноий ишларини кўриб чиқиш вақтида кўпгина хатоликларга йўл қўйилган.

Комиссия декабрь фожиасининг асосий айбдори маъмурий-буйруқбозлик системаси деб ҳисоблаб, ўша воқеаларга алоқадор кишиларнинг ҳаммасини номма-ном айтишга қарор қилди. Улар «кўрсатма бериш», вазиятга таъсир қилишга қодир бўлган ва ўзларига берилган ҳокимиятни суистеъмол қилган масъул кишилардир.

(Матбуот хабарлари асосида).

Мамлакатимиз ҳаётидан

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ УСТАВИ ВА ҲАРАКАТ ДАСТУРИ ЛОЙИҲАЛАРИ МУҲОКАМАДА

ТАКЛИФ ҚИЛАРДИМ

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Ҳаракат дастури лойиҳасининг «Ўзбекистон ССЖнинг чинакам сиёсий мустақиллиги учун» деб номланган бўлимида ёзилган қуйидаги фикрлар менда баъзи мулоҳазалар уйғотди:

«Компартия ССЖИ Қуролли кучларида тезроқ ислоҳот ўтказилиши тарафдоридир, бу ислоҳот профессионал армияни вужудга келтиришдан ва муқобил хизматни жорий этишдан, ҳарбий хизматга жумҳурият ҳукумати билан тузиладиган шартномалар асосида чақирув ўтказишдан иборат бўлиши керак. Коммунистлар ҳарбий бўлинмаларда интизом ва тартиб ҳар томонлама мустаҳкамланишига, армияга иснод келтирувчи уставга зид ўзаро муносабатлар таг-томири билан тугатилишига бундан буён ҳам ҳаракат қилаверадилар. Улар Совет Армияси сафларига чақирилиш, ҳуқуқларини, миллий ва шахсий қадр-қимматини муҳофаза қилиш масалаларида қуролли кучлар командирларининг масъулиятини ошириш учун қатъият билан ҳаракат қиладилар».

Фикримча, бу гаплар умумий ва амалий жиҳатдан кам самарали, буни ҳаётнинг ўзи ҳам кўрсатиб турибди. Мен лойиҳага қуйидагича фикр киритилишини таклиф қилардим: «Компартия Совет Армияси таркибий қисми бўладиган ўзбек миллий қўшинини ташкил этиш учун курашади». Бу таклифим тарихий тажрибага асослангандир.

Маълумки, Ўзбекистон Компартиясининг 1925 йил февралида бўлиб ўтган I съезди «Миллий бўлинмалар ҳақида» деб аталган махсус қарор қабул қилганди.

— Ишчи-Деҳқон Қизил Армиясининг узвий қисми бўлган Ўзбекистон миллий қизил қўшинини тузиш, — дейилган эди бу қарорда, — Ўрта Осиё халқларини миллий ўз ҳуқуқини ўзи белгилаши соҳасидаги йирик қадамдир. Ўшанда миллий қўшин тузиш учун Туркфронт Ҳарбий Революцион Кенгаши қошида миллий қисмлар бўлими ташкил қилинди. Командирлар тайёрловчи мактабларда миллий бўлимлар тузилди. 1927 йилга келиб Алоҳида ўзбек ўқчи батальони, Алоҳида ўзбек кавалерия дивизиони, Алоҳида ўзбек ўқчи ротаси, отлиқ юк батареяси ва бошқа қисмлар ташкил топди. Бу қисмлардаги хизмат муддати Қизил Армиядагидек эди. Ички ва ташқи душманларга қарши курашдаги жанговар хизматлари учун 1925 йил ноябрида Ўзбек ўқчи батальони. Ўзбек кавалерия дивизион ва Алоҳида ўзбек тоғ батареяси Ўзбекистон ССЖнинг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланган.

Ўзбек миллий қўшини аҳволи ҳақида ВЛКСМ МК Ўрта Осиё бюроси органи бўлмиш «Комсомолец Востока» рўзномаси 1927 йил 14 июль сонида «Миллий қисмлар ва мамлакат мудофааси» деб номланган мақоласида шундай ёзган эди:

— Биргаликда социализм қуриш ва Советлар мамлакатини ҳимоя қилиш — ССЖИнинг туб ўзагидир. Совет ҳокимияти мамлакат мудофааси учун барча миллатлар меҳнаткашларини жалб қилади. Мана шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи Ишчи-Деҳқон Қизил Армиясининг таркибий қисми бўлмиш миллий қисмлар ташкил топмоқда, улар мабодо уруш бўлса чегараларимизнинг исталган маррасида ҳаракат қила олади. Миллий қўшинлар Совет Иттифоқининг барча миллий жумҳуриятларида ташкил этилади. Аммо бу иш аҳолиси ҳеч қачон ҳарбий хизматга жалб этилмаган Ўрта Осиёда, подшо армияси зўравонларига нафрат ғоят кучли бўлган ўлкада катта қийинчиликларга дуч келди. Аҳолининг ҳарбий хизматга ёвқарашини тугатиш, чор Армияси ва Қизил Армия ўртасидаги фарқни кўрсатиш, командирлар кадрларини тайёрлаш, миллий қўшин моддий базасини яратиш лозим эди. Дастлаб миллий қўшин ихтиёрийлик принципида тузила бошланди, Ҳозирги пайтда эса ўзбек ва туркман миллий қўшини жипслашган жанговар қисмларга айландики, улар сиёсий ва ҳарбий тайёргарлик савиясига кўра Европа қисмларидан сира қолишмайди. Айниқса туб аҳолидан командирлар етиштириш бўйича улкан натижаларга эришилди. Бирлашган Ўрта Осиё миллатлари ҳарбий мактабида 19 миллатга мансуб ёшлар ўқимоқда. Улар маданий савияси, ҳарбий-сиёсий тайёргарлиги даражасига кўра Европа командирлари билан бир поғонада тура олади.

Ўзбек қисмларида қизил аскарлар билан бевосита мулоқотда бўладиган бошлиқлар состави бўғини ўзбекча гаплашади. Олий бўғиндаги командир-бошлиқлар таркиби ҳам асосан туб миллат вакилларидир. Ўзбек тоғ-отлиқ батареяси Европа қисмлари ҳам қатнашган мусобақада биринчи ўринни эгаллагани диққатга сазовордир. Миллий қўшиннинг қишлоқлардаги обрў-эътибори ғоят улкан. Отпускага келган қизил аскар қишлоқнинг қаҳрамонига айланган. Миллий қўшинларнинг қишлоқларга сафари уларнинг шуҳратини ошириб ҳарбий хизматга муносабатни кескин ўзгартирди. Эндиликда қишлоқ сиёсий жиҳатдан умумий мажбурий ҳарбий хизмат жорий этилишига етилган».

Алоҳида ўзбек ўқчи ротасида пулемётчи бўлиб 1925—1927 йилларда хизмат қилган дўрмонлик Ғофиржон Рустамовнинг ҳикояси ҳам эътиборга лойиқ.

— Биз қишлоқ йигитлари биринчи марта ҳарбий сафда юриб қўлга қурол ушладик. Менга қўл пулемётини беришди, Икки йилги хизмат қандай ўтганини ҳам сезмадик. Пулемётимни ер-кўкка ишонмас эдим. Тактик машғулотларда, ўт очиш тайёргарлигида кўпинча командирлар миннатдорчилигига сазовор бўлганман, Бир куни алоҳида ўзбек ўқчи ротасини тантанали сафга тизишди. Командир бир неча жангчи қатори мени ҳам қимматбаҳо совға билан тақдирланганимни айтди. Бу совға саф олдида топширилди. Қандай совға денг? Миллий удумимиз ҳисобга олиниб, Самарқанд дўпписини бошимга кийгазишди. Бу чиндан ҳам бебаҳо совға эди.

Қизил аскар кийимида қишлоғимга борганимда тўй-байрам бўлиб кетганини сира унутмайман.

Миллий қўшин ўзбек халқи орасидан ажойиб ҳарбий бошлиқларни етиштирди. 6-тоғ-отлиқ дивизияси командири Миркомил Миршаропов, эскадрон командири Собир Раҳимов, дивизия комиссари Юнус Нариманов ва бошқалар шулар жумласидандир.

Сталин қатағони авжига чиққан 1938 йилда ўзбек миллий қўшини тугатилди. Аммо 1941 йил ноябрида Сталиннинг дўпписи тор келиб қолганда Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари миллий қўшинини ташкил этиш тўғрисида ташаббус билан чиқдилар. Халқ ҳисобидан тузилувчи бу қўшинларни ташкил этишга Сталин ноилож рози бўлди. Ўзбекистон 1941 йилда 9 бригада ва 5 дивизиядан иборат миллий қўшинини фронтга жўнатди. Бу қўшин асосини коммунистлар ва комсомоллар ташкил қилган эди. Биргина 94-алоҳида ўзбек ўқчи бригадаси сафидан ўзбек генерали — генерал-лейтенант Файзулла Норхўжаев ва генерал-лейтенант Собиржон Охунжонов етишиб чиқди. Ўзбек отлиқ дивизиясида генерал-лейтенант Аҳмаджон Ҳожибоев хизмат қилган. Аммо ўзбек миллий қўшинига нотўғри муносабат, европалик қўмондонларнинг калондимоғлик ила баъзан эса атайлаб саводсизларча жангга солиши хунук оқибатларга олиб келди. Шундай қилиндики, оқибатда улар Қизил Армиянинг мунтазам қисмлари орасига тақсимлаб юборилди. Биргина мисол, 94-алоҳида ўзбек ўқчи бригадаси 5 минг кишидан иборат эди. 1942 йил Сталинград мудофаасидан сўнг унинг сафида 300 киши қолиб бошқа қисмларга тарқатиб юборилди. Ўзбек отлиқ дивизияси қисмати ҳам аянчли бўлди...

Эндиликда Совет Армияси сафида кўплаб ўзбек генераллари, етук офицерлар хизмат қилмоқда. Закавказье ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари ўзбек генерал-лейтенантидир. Хуллас, миллий қўшинни тиклаш учун зарур шарт-шароитлар етарлидир.

ССЖИ Қуролли Кучлари таркибий қисми бўлган ўзбек миллий қўшини Ўзкомпартия ташаббуси билан вояга етган эди. Унинг фарзанди бўлган эди.

Шунинг учун ҳам Ўзбекистоннинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллиги, маънавий янгиланиш, ижтимоий адолат ва аҳолининг муносиб турмуш шароити учун курашга мўлжалланган Ўзкомпартия ҳаракат дастуридан ҳарбий масала ўзининг аниқ ўрнини олиши керак.

Жумҳуриятимиз Президенти барча мустақил, ҳуқуқий, демократик давлатлар президенти каби ўз Қуролли кучларига эга бўлиши лозим. Бусиз президент ҳокимиятини тўла, бир бутунликда тасаввур этиш, жумҳурият иқтисодий ва сиёсий мустақиллиги ҳақида гапириш қийин.

Ҳамдам СОДИҚОВ,
заҳирадаги офицер, тарих фанлари номзоди, катта илмий ходим, Тошкент темирйўл транспорти муҳандислари олийгоҳи сиёсий тарих кафедрасининг доценти, олийгоҳ партия қўмитасининг аъзоси.

НОМИГА МУНОСИБ БЎЛСИН

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Устави лойиҳасини ўқир эканман, қалбим ғururга тўлди. Чунки жумҳуриятимиз коммунистларининг Устави биринчи бор қабул қилинмоқда. Бу масаланинг биринчи томони. Иккинчидан, Устав лойиҳаси матнидаги айрим фикрларни ойдинлаштириш керак. Масалан, унинг II бобида шундай фикр бор: «Ўзбекистон Компартиясининг Устави талабларига мос келмайдиган хатти-ҳаракатлар ва хулқ-атвори учун бошланғич партия ташкилоти партия аъзосини ўз сафидан чиқариши мумкин. Жиноий жавобгарликка тортилган коммунистнинг партия аъзолиги масаласи суд ҳукми кучга киргандан кейингина кўриб чиқилади». Устав лойиҳасидаги шу сатрлар кишини ниҳоятда ажаблантиради. Биз кекса авлод илғорлари коммунистнинг жиноят йўлига киришини фавқулодда бир ҳол деб ҳисоблар эдик. Ахир коммунист қандай қилиб жиноятчи бўлиб қолиши мумкин?

Менимча, бу борадаги барча иллат кейинги пайтларда партия сафларига қабул қилинаётган кишиларга талабнинг юқори даражада қўйилмаётганлигида деб биламан. Шунинг учун ҳам бу борадаги менинг шахсий фикрим фақатгина партия интизомини ва ижтимоий ахлоқ қоидаларини бузган шахсгагина эмас, балки шу коммунистга КПСС аъзоси бўлиш учун тавсиянома ёзиб берган партия аъзоларига ҳам чора кўриш лозим. Мана шундагина партиямиз сафларига ўткинчи кишиларнинг кириб қолиши камаяди.

И. БОБОЖОНОВ,
1920 йилдан КПСС аъзоси.

● ЖУМҲУРИЯТИМИЗ пойтахтидаги пардозлаш трестининг 28-қурилиш бошқармасида ишлаб чиқариш илғорлари сафи муттасил кенгайиб бормоқда. Сиз ушбу суратларда кўриб турган уруш ва меҳнат фахрийси, 46 йилдан бери бунёдкорлик ишлари билан шуғулланиб келаётган Наврўзбой Ҳалимов (чапдан), унинг шогирди Анорбой Сотимов ҳамда Фарид Холиқовларни кўриб турибсиз. Улар меҳнатда сафдошларига намуна бўлишяпти. Ишлаб чиқариш топшириқларини доим ортиғи билан адо этишмоқда.

Сураткаш Р. АЛЬБЕКОВ.

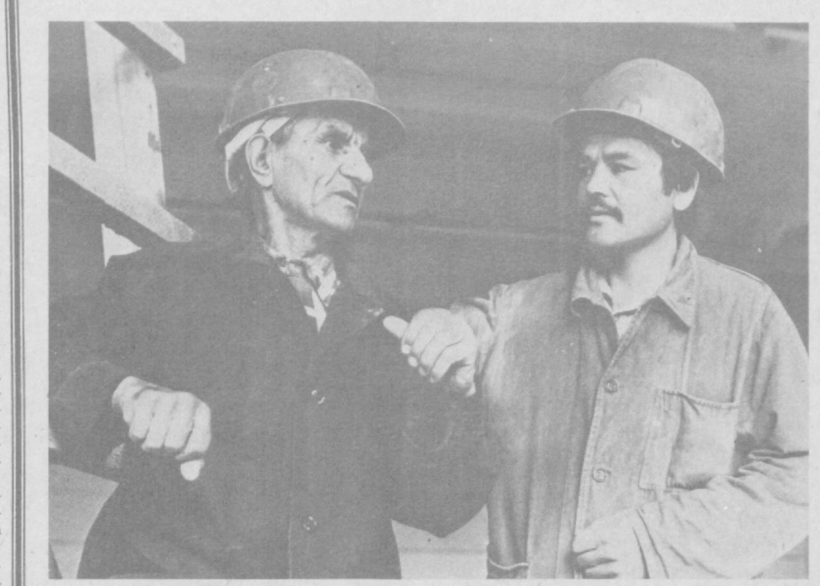

Фалсафа жамиятининг мукофотлари

Ўзбекистон ССЖ фалсафа жамияти бюросининг мажлисида мазкур жамиятнинг йиллик мукофотларини таъсис этиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Жумҳурият илмий ва маданий турмушида сезиларли воқеага айланган анча катта илмий ишларга мукофотлар берилади.

Мажлисда ўзбек тилида фалсафа бўйича янги ўқув қўлланмасини тайёрлаш тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинди. Ўзбекистон илмий тадқиқот илмгоҳлари ва олий ўқув юртларидаги етакчи файласуф олимларни ўқув қўлланмасини ёзиш учун жалб этишга қарор қилинди. Декабрь ойининг охирларида «Ҳозирги дунёда инсон муаммолари» мавзусида Тошкентда ўтказиладиган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференциясига тайёргарликнинг бориши муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

*

● Валентина СУХОҒ Бекобод шаҳар санитария эпидемиология станциясида йигирма йилдан буён шифокор-бактериолог сифатида ўз бурчини сидқидилдан бажариб келмоқда. Суратда: В. Сухова иш устида.

Сураткаш М. ҚОРАБЕКОВ.

● Сўраган эдингиз

ЖУМҲУРИЯТИМИЗ пойтахти ва вилоят дўконларида парранда гўшти уёқда турсин, ҳатто, тухум ҳам тақчил бўлиб қолди. Яқин-яқинларда у тўлиб-тошиб ётарди. «Парранда» фирма дўконларидан, умуман озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи дўконлардан истаганча харид қилиш мумкин эди. Лекин кейинги вақтларда пештахталарда тухум ҳам кўринмай қолди. Бунинг сабаби нимада? Бундай тақчилликка барҳам бериладими?

Шу савол билан Ўзбекистон паррандачилик саноати жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси бошқаруви раисининг ўринбосари, «Парранда» фирма савдо бирлашмаси бош директори А. А. РАСУЛОВга мурожаат қилдик. У шундай жавоб берди:

ПАРРАНДАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ НЕГА ТАҚЧИЛ?

— Ҳозирги кунга келиб Ўзбекистон паррандачилиги йирик саноат тармоғига айланиб қолди. Унинг таркибида 70 та тухум ва парҳез гўшт етиштиришга ихтисослашган корхоналар бор. Қатор жўжа етказиб берувчилари ҳам мавжуд. Бу корхоналарнинг 10 таси Тошкент вилоятида жойлашган. Улар жумҳуриятимиз пойтахти аҳолисини парҳез гўшт ва тухум билан таъминлашга мўлжалланган. Маҳсулот асосан грил-барлари бўлган «Парранда» фирма дўконлари орқали сотилади. Бундай дўконлар Тошкентда 9 та. Ўнинчиси эса Қорасув даҳасида қурилмоқда ва у режага мувофиқ жорий йил охиригача фойдаланишга топширилиши керак. Бизнинг қатор ихтисослашган савдо шахобчаларимиз вилоятимизнинг саноат марказларида ҳам ишлаб турибди.

Йилимизнинг ўтган ойлари давомида фирма савдоси тармоқлари орқали ўнларча миллион сўмлик тухум, гўшт, ярим масаллиқлар, бошқа паррандачилик маҳсулотлари сотилди. Бу тармоқнинг истиқболи янада катта. Ишлаб чиқариш ҳажми, аввало парранда гўшти тайёрлаш анча кўпаяди. Чунки Ўзбекистон аҳолиси бундай гўштни истеъмол қилиш бўйича мамлакатдаги энг охирги ўринлардан бирида турибди. Шу беш йилликда жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси хўжаликлари гўшт етиштиришни 2,5 баравар, тухум тайёрлашни икки баравар кўпайтирдилар. Кўпчилик паррандачилик фабрикаларида иш дуруст кетмоқда. Булар орасида Бўстонлиқ ноҳиясидаги тухум етиштиришга мўлжалланган Ильич номли бирлашма ҳам бор. У жумҳуриятдаги йирик корхоналардан бири ҳисобланади.

Газетхон кишини хотиржам қилишга мўлжалланган бундай рақамларнинг нима кераги бор, чунки дўконларда парранда гўшти, тухум кўринмайди-ку, уни кўпайтириш учун нималар қилинмоқда, деб ҳақли равишда сўраши мумкин. Албатта, мен бу рақамларни ўз тармоғимизни мақташ учун келтирганим йўқ. Мақсад унинг ривожланаётганлиги ҳақида қисман тасаввур ҳосил қилишга қаратилган. Албатта, ҳозир паррандачилик маҳсулотларининг танқислиги кучайиб кетди. Лекин бирлашмамиз жамоаси ҳам қараб ўтиргани йўқ. Бу аҳволни тезроқ бартараф этиш учун шошилинч чоралар кўрилмоқда. Жумладан, унинг етишмаётган қисмини Тошкентга бошқа вилоятлардаги паррандачилик хўжаликларидан келтирилаяпти.

Таркиб топган вазиятнинг асосий сабаблари нимада? Улар бизга аён. Паррандачилик маҳсулотининг тақчиллиги аввало бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари, биринчи навбатда мол ва қўй гўштининг камайиб кетганлиги оқибатида содир бўлди. Шунинг учун ҳам сўнгги ойларда тухум ва парранда гўштига бўлган талаб кескин ортди. Эндиликда одамлар илгаригидек рўзғорга етарли маҳсулотни харид қилмасдан керагидан ортиқча олишга, уни ғамлаб қўйишга интилмоқдалар. Оқибатда Тошкентга тухум етказиб бериш камаймаган бўлмаса ҳам уни бемалол харид қилиш мумкин бўлмай қолди. Масалан, бундан икки-уч ҳафта илгари жумҳуриятимиз пойтахтига ҳар куни 900 минг донага яқин тухум келтириларди. У етиб ортарди ҳам. Ҳозир эса кунига камида 1,2 миллион дона тухум келтирилмоқда. Лекин барибир дўконларда навбат катта бўлаяпти.

Шуни айтиш мумкинки, вилоят фабрикаларида паррандалар сони камайгани йўқ. Умуман жумҳуриятда ҳам шундай. Тухумнинг тақчиллиги яқин вақт ичида бартараф этилади. Мен бунга аминман.

Бироқ муҳим бир муаммо бор. Уни ҳал қилиш паррандачиларга эмас, шерикларимизга боғлиқ. Чунки кейинги вақтларда паррандачилик фабрикаларига етказиб берилаётган озуқаларнинг миқдори ҳам, сифати ҳам пасайиб кетди. Бунинг устига кўп узилишлар содир бўлмоқда.

Очиғини айтганда сўнгги ойларда жумҳурият дон маҳсулотлари вазирлиги корхоналари етказиб бераётган озуқаларнинг на вазни бор, на сифати. Лабораторияларда қилинган таҳлиллар шуни кўрсатдики, бундай озуқалар таркибида оқсил сақлаб турилиши учун лозим бўлган бошқа қўшилмалар етарли эмас. Бунинг устига озуқа шартнома мажбуриятларида назарда тутилганидан 20 фоиз кам етказиб берилмоқда. Аҳвол шундай бўлгандан, озуқада соя бардиси, балиқ уни ва бошқа қўшимчалар бўлмагандан кейин паррандаларнинг маҳсулдорлигини ошириш мумкинми, деган ҳақли савол туғилади. Албатта, мумкин эмас. Озуқа таъминотидаги нуқсонлар дарров ўзининг салбий натижасини кўрсатмоқда. Тухум етиштириш ҳажми кескин камайди. Ҳозир ҳар куни олдинги вақтдагиларга нисбатан 500 минг дона кам тухум тайёрланмоқда. Гўшт учун мўлжаллаб боқилаётган паррандалар кунлик вазнининг ортиши ҳам камайиб кетди.

Агар паррандачилик фабрикалари етарли ва сифатли озуқалар билан тўла таъминланса узоғи билан уч ҳафтадан кейин уларнинг олдинги маҳсулдорлигини тиклаш ва ҳатто ошиб кетиш ҳам мумкин. Шундай бўлса меҳнаткашлар дастурхонига етказиб берилаётган парҳез гўшти ҳам, тухум ҳам кўпаяди. Шунинг учун озуқа таъминот муаммосини ҳал қилишга қаратилган шошилинч чоралар кўриш керак.

Суҳбатни штатсиз мухбиримиз И. АХМЕТОВ ёзиб олди.

МУЛОҲАЗАЛАРИНИ ОЧИҚ АЙТИШДИ

Рўзномалар ва мажаллаларга обуна ниҳоясига етмоқда. Бу жараён ҳар йилгидан ўзгачароқ бўлганлиги ҳеч кимга сир эмас. Мавсум мобайнида журналистлар муштарийлар билан кўпроқ мулоқотда бўлишга, уларнинг истак ва орзуларини рўзнома саҳифаларига олиб чиқишга интилдилар. Шуниси эътиборга лойиқки, баъзи мавзулардаги мақолаларни ўқишга бўлган эҳтиёж деярли жуда кўп ўқувчиларда бир хилда экан. Масалан, «Тошкент ҳақиқати»нинг шанба сонини орзиқиб кутишларини менга Тошкент, Паркент, Оржоникидзе ноҳияларида мухлисларимиз гапириб беришган эди. Яқинда Ўртачирчиқлик турли касб эгалари билан бўлган суҳбатда ҳам бу фикр қайд этилди.

Ноҳиядаги Куйбишев номли жамоа хўжалиги бу йил рўзномамизга обуна бўлиш режасини юз фоиздан ошириб юборди. Хусусан, машиналар сақлаш жойи ҳайдовчилари, механизаторларнинг аксарияти «Тошкент ҳақиқати»га ёзилишибди.

— Рўзномангизда бу йил аввалги йиллардагидан кўра ўқимишли материаллар кўпайди, — дейди жамоа хўжалиги партия қўмитасининг котиби Шавкат Алиев, — назаримда оддий меҳнаткашлар ҳақидаги мақолаларга кўпроқ ўрин берилаётгандек. Танқидий материалларнинг жавоблари мунтазам эълон қилинаётганини ҳам алоҳида таъкидламоқчиман.

Машиналар сақлаш жойи мудири Нуржон Эргашев бу фикрларга қўшилгани ҳолда, айни пайтда танқидий мулоҳазаларини ҳам билдирди. У рўзномада вилоят спорт ҳаёти ёритилмаётганлигидан анча нолиди.

Рўзнома ва муштарий

— Биласиз, спортга қизиқувчилар жуда кўп, — дейди мудир, — афсуски ана шундай мавзу бўйича материалларни «Тошкент ҳақиқати»дан тополмаймиз. Аммо бу йил ахлоқ-одоб, социал муаммоларга оид материаллар тез-тез берилаётгани мени қизиқтириб қолди. Шунинг учун биринчилардан бўлиб ёзилдим.

Ҳайдовчилар Эргаш Раҳматов, Абдумутал Субоновлар тўртинчи саҳифада ёритилаётган қизиқарли хабарларга «ўчмиз» дейишди. Улар кўп ҳолларда рўзномада катта-катта расмий материаллар берилаётгани ўқувчини зериктиради, деган фикрни ҳам айтишди. «Баъзан бирон-бир ўқийдиган мақола ҳам тополмай қоладиган сонлар бўлади», дея эътироз билдиришди.

Механизатор Суннатилла Низомов «ҳадеб пахта йиғим-терими мавсумида фалончи бугун бунча тонна пахта терди деявермасдан, шу механизаторларнинг уй-жой шароити ҳақида ҳам ёзиб туриш керак. Биз далада иш билан банд бўламиз, оиламиз аҳволига «маймунлар йиғлайдиган» ҳолатлар ҳам рўй беради, рўзнома эса шундай пайтларда теримчиларни мақташдан бўшамайди» деган фикрини ўзгартирмасдан ёзишни илтимос қилди.

Жамоа хўжалиги машиналар сақлаш жойининг техника хавфсизлиги бўйича муҳандиси Аҳад Мўлдошев оилавий мавзуларда берилаётган материаллардан қониқиш ҳосил қилганлигини айтиб, рўзнома ҳадислар учун бир бурчак очса яхши бўларди, дея таклиф киритди. Шу хўжаликдаги 5-бригада аъзоси Гулнора Ибодова «Дугонажонлар» саҳифасини иштиёқ билан ўқир экан. У қишлоқ хотин-қизлари ҳаётидан кўпроқ яхши мақолалар бериш керак. «Ўзини ўзи ёқди», «Ўзини ўзи ўлдирди» деган гапларни камроқ ёзган маъқул, баъзи иродасизларга бундай материаллар тарғиботга ўхшаб қолади, деган фикрини изҳор қилди.

Кўриб турибсизки, турли муштарийларда турлича мулоҳазалар. Албатта, биз рўзнома ходимлари, бундай истаклар, таклифлар, фикрларни инобатга оламиз. Чунки улар фаолиятимиз учун йўлланмадир.

С. ҲАСАНОВ.

МЎЛЖАЛ—4 МИНГ ТОННА

ИЖАРАЧИЛАР жамоаси бошлиғи Аваз Азимовни суҳбатга тортдик.

— Ер ҳам деҳқон меҳрига муҳтож, — дейди Аваз ака. — Агар она замин ана шу меҳрга тўйса саховатини аямайди.

Деҳқон шунақа гапирадими, деб ҳайрон бўлманг. Аваз ака шоиртабиат миришкор. Табиат билан қандай тиллашишни жуда яхши билади. Хўжаликда уни мулоҳазакор, ўз сўзининг устидан чиқувчи тантн бригада бошлиғи сифатида билишади. Ушбу йилда Аваз Азимов етакчилик қилаётган деҳқонлар жамоаси белгиланган 120 тонна ўрнига 141,5 тонна карам, 222,5 тонна помидор, 24 тонна ош лавлаги етказиб бердилар. Бир сўз билан айтганда барча турлар бўйича йиллик режа ортиғи билан уддаланди. «Ангрен» шўро хўжалигида ана шундай илғор жамоалар кўп.

— Жами 21 ижара жамоасининг 18 таси белгиланган режаларни уддаладилар, — дейди хўжалик бош агрономи Турдибой ака Нажимов. — Бу осонликча бўлмади, албатта. Деҳқонлар билан мутахассисларнинг биргаликдаги саъи-ҳаракатлари туфайли режаларни бажариб юзимиз ёруғ бўлди. Давлатга 3660 тонна ўрнига 3820 тонна сабзавот етказиб бердик. Ҳали далада ҳосил бор. Деҳқонларимиз катта меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилнинг охирги килограммигача йиғиб-териб олиш учун астойдил ғайрат-шижоат кўрсатишмоқда. Мўлжалимиз бўйича ялпи хирмон 4 минг тоннадан ортиши керак.

Бизда кўпинча режани асосан пиёз ҳисобидан уддалаб юришади. Лекин «Ангрен» хўжалиги деҳқонлари қозонга солиш учун пиёз билан бирга бошқа маҳсулотлар зарурлигини жуда яхши биладилар. Келинг, рақамларни келтиришдан эринмайлик. Шўро хўжалигида ҳозиргача 784 тонна помидор, 253 тонна карам, 59 тонна ош лавлаги, 2406 тонна пиёз, 271 тонна бошқа хил сабзавотлар йиғиб-териб олинди ва истеъмолчиларга етказиб берилди. Сабзи кавлаш давом этмоқда, ҳозиргача 50 тонна йиғиб олинди, ҳадемай бу режа ҳам бажарилиши тайин. Бундан ташқари 160 тонна узум, 200 тонна тарвуз топширилиб, бу соҳадаги марралар ҳам эгалланди.

— Меҳнатга яраша деҳқонларимизнинг даромадлари ҳам яхшиланиб боряпти, — дейди шўро хўжалиги партия қўмитасининг котиби Эркин Мусурмонов. — Йил якунида кўпгина ижарачи жамоалар 25—30 минг сўмдан яхлит даромад олдилар. Албатта, қўлга дурустгина пул теккач, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ҳам аста-секин ҳал бўлиб боради.

Шавкат бобо ишлаётган Мавлуда Серкабоева бошлиқ ижарачилар жамоаси вақтида йиғиб-териб улгуриб давлатга топширган маҳсулот салмоғи ҳам чакки эмас. Улар 134 тонна помидор, 60 тонна ошқовоқ, 112 тонна узум сотдилар. 20 тонна карам, 36 тонна мева топшириб режа уддаланди. Абдуқодир Исоқов, Малик Менглиев, Ҳалима Алимбекова, Олмагул Муродова каби миришкор деҳқонларнинг меҳнати самараси бу.

Эришилган муваффақиятга Мурод Тошбоев ва Жамол Қўчқоровлар бошқарувчилик қилаётган бўлимлар, шунингдек Владимир Ким, Ильич Цой, Абдуллахон Ойхўжаевлар бошлиқ ижарачи жамоалар ҳам баракали ҳисса қўшдилар.

Н. АБДУРАСУЛОВ,
Оҳангарон ноҳияси.

ЛА «МУФРИНА»— БУ—КЕЛИНГ РАҚСГА ТУШАЙЛИК, ДЕМАК

Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институти қошидаги Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти нишондори «Ором» халқ рақс ансамбли ўзининг жозибадор, ранго-ранг программаси билан томошабинларга анча танилиб қолган. Шу йилнинг август ойида бу жамоа қатнашчилари Италияда бўлишиб, ўзбек рақс санъатини яна бир бор намойиш этиб қайтган, италиялик санъат ихлосмандлари ўзбек куй ва қўшиқлари, рақсларининг мафтуни бўлган эдилар. Шунингдек, «Ором» қатнашчилари италиялик ҳамкасблари билан ҳам танишиб, ўзаро тажрибалар алмашиб қайтдилар.

Айни кунларда эса пойтахтимизда Италиянинг Ла «Муфрина» фольклор ансамбли меҳмон бўлиб турибди. Ла «Муфрина» — келинг рақсга тушайлик, деган маънони билдиради. Тошкентлик санъатсеварлар бу ансамбль қатнашчилари ижросида Италия халқ қўшиқ ва рақслари билан танишиш имконига эга бўлдилар. Ла «Муфрина» турли учрашувларда қатнашмоқда, Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишмоқда.

Айниқса Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари олий билимгоҳида бўлган учрашувлар, Ла «Муфрина» ва «Ором» ансамбллари қатнашчилари намойиш этган концерт программалари катта дўстлик байрамига айланиб кетди. Бу байрамда шунингдек, Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг нишондори Нодира Зиёхонова, Ўзбекистон халқ артисти Малика Аҳмедова, артист Соат Шариповлар ҳам иштирок этдилар.

З. ЖЎРАЕВА.

● Суратларда: Саҳнада Ла «Муфрина» ансамбли қатнашчиларининг чиқишлари; Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Малика Аҳмедова италиялик ҳамкасабаси Марко Компарининг саҳий ўзбек диёрида етиштирилган анор билан сийламоқда.

Суратчи: А. РИСҚИЕВ. (ЎзТАГ).

Ҳодиса ва мулоҳаза

ЎҒРИЛАР... УЧ МИНУТДА УШЛАНДИ

ШУ йил 16 ноябрь кундузи соат 11.36 да Киров ноҳия соқчилик бўлимининг марказий пультида хонадон эшиги бузилганини билдирувчи сигнал пайдо бўлди. Тўрт милиционердан иборат тезкор гуруҳ шу заҳоти ўша манзилга йўл олди. Ҳайдовчи милиционер Д. Ортиқов машинани охирги тезликда учириб, ўғрилар борлиги гумон қилинган «дом»га бир зумда етиб боришди. Боя пультда номери кўрсатилган квартирага кўтарилдилар. Техника алдамаган экан; эшик бузилган!

Тўрт милиция ходими қўлларида тўппонча билан ҳеч ўйлаб ўтирмай ичкарига киришди. «Қўлларингни кўтар, отаман!». Икки ўғри қўлларини кўтаришди.

Соқчилик бўлими хабар бергич уланган хонадонга тушган ўғриларни тутиш учун бор-йўғи уч минут вақт кетди. Ҳа, эшик бузилганидан бошлаб ўғрилар қўлини кўтаргунича — уч минут холос.

Яхши. Милицияга раҳмат. Шу билан тамомми — ўғри иккитага камайдими? Камайди, лекин вақтинча. Улардан бири судда озодликдан маҳрум этилиши мумкин, лекин иккинчиси қамалмайди. Сабаби қонун йўл қўймайди, у— вояга етмаган. 1975 йилда туғилган. Тошкентдаги ўғрилик содир бўлган «Марказ-5» даҳасидаги 29-болалар уйининг 7-синф ўқувчиси Валерий Груздев.

Иккинчиси — ихтисослашган ўғри Петр Александрович Преемченко, 1962 йилда туғилган, ҳеч қаерда ишламайди. Аниқроғи, шу йил 16 июнда қамоқдан озод бўлгач ишга кириб улгурмаган, тўғрироғи, ишлашга бўйни ёр бермаган. Негаки у илгари ўғрилик билан шуғулланиб, текин ҳаётга ўрганиб қолган. Бунинг учун эса дастлаб РСФСРнинг, сўнг эса Ўзбекистоннинг жиноят кодекси билан икки марта судланган. Мана энди учинчи марта қамаляпти, яна ўша жинояти — ўғрилик билан.

— Қонунларимиз бўш-да, — дейди бу ўғрилик тўғрисидаги маълумотларни ҳозиргина дафтарига қайд қилиб қўйган ноҳия ички ишлар бўлими соқчилик бўлимининг бошлиғи, милиция подполковниги М. Бобожонов. — Ўғрини, муттаҳамни ушлайсан, у ё атиги бир-икки йил ётиб чиқади, ёки уч-тўрт юз сўм жарима билан жазоланади. Битта хонадондан беш-ўн минг сўмлик буюм ўмариб кетадиган ўғрига шу ҳам жазоми?

Жиноят қонунчилигининг бўшлиғи янги гап эмас. Хусусан, «Тошкент ҳақиқати»нинг шу йил 31 октябрь («Жиноятчиликка қарши кураш — ҳамманинг иши») ва 8 ноябрь («Жамият, жиноят, жазо») сонларида ҳуқуқшунос мутахассисларнинг фикр-мулоҳазалари баён қилинган эди. Юқоридаги воқеа ана шу ҳуқуқшунослар куйиб-пишиб айтган — қонунда жазо сустлиги тўғрисидаги фикрларига яққол янги мисолдир. Петр Преемченко яна икки-уч йилгагина озодликдан маҳрум этилар. Қайтиб чиққач нима қилади? Яна ўғрлик қилавериши эҳтимолдан узоқ эмас. Биринчи ўғриликни РСФСРда қилган эди, иккинчи ва учинчисини Ўзбекистонда бажарди, навбатда қайси жумҳурият?

Ўғриларни уч дақиқада қўлга туширганлар: пульт навбатчиси милиция лейтенанти Ф. Иброҳимов, сержантлар Д. Ортиқов, А. Зокиров ва кичик сержант С. Муқимов.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ОДАТНИНГ ОДАТДАН ФАРҚИ БОР

Шахсий фикр

ЖАМИЯТИМИЗГА кириб келган кўп салбий одатлар, тескари саҳоват маросимлари, эгрилик, бузғунчилик, харомхўрлик, порахўрлик, кўзбўямачилик, ичкиликбозлик, тамаки чекиш каби иллатлар узоқ асрлардан бери инсонларнинг ҳаётига зараркунанда ҳашарот каби чирмашиб келди. Афсус, юз минг афсуски, азиз умримиз беҳудагарчилик билан ўтиб бормоқда, орқамизда ўринбосар бўлиб қолаётган ўғил-қиз фарзандларимизнинг ҳам аксарият ахлоқларини бузиб ишдан чиқариб бўлдик.

Ноқулай, нохуш масалалардан ҳеч бир инсон кўз юма олмаса керак. Айниқса, бизлар бир ўғил фарзанд кўрсак, тойлар ясатиб, карнай-сурнай билан бешик тўйи қилиб берсак, деймиз. Бу ҳам ўтади, энди хатна тўйи қилиб берамиз. Сўнг невара, эвара, чевараларимизга навбат келади. Хўп, булар яхши, улуғ ниятлардир. Аммо бу ниятга доир бўлган маросим, сарф-харажатлар ислом динининг қайси бир ояти, ҳадисининг далил моддасига асосланган. Ачинарлиси, булар динимизнинг юзига доғ солиб, шариати ғаррони хор тутмайдими? Бундай исрофгарчиликлар, инсоф юзасидан қараганимизда, ҳаётимизга шерик бўлиб қолган. Эндиликда кўр-кўрона манманлик, исрофгарчиликларга йўл қўймай, бу неъматларни берган оллоҳ таоллонинг қаҳр-ғазабини келтирмай, бир жон, бир тан бўлиб, уларнинг чорасига киришиб, иқтисод томонига ўтсак деймаи. Пулдор марди-бообрўларнинг ҳашамат, манманлик билан қилган кирдикорларининг бева-бечораларга таъсири уриб, эзилиб бораётганига раҳмимиз келмайдими? Қачонлардан бери қилиниб келаётган нохуш, кўнгилсиз амаллар билан шуғулланувчи кишилар биз ўзимиз-ку. Ўша маросимларимиз кошки тўғрилик билан бўлса. Уч-тўрт кун ичкиликбозлик билан ўтади.

Иккинчидан майит чиққан хонадонни кўринг: ўлик эгаси катта ташвишда ота-онамнинг учини, еттисини, йигирма, қирқини ўтказсам, деб паст тушиб—баланд чиқади. У хонадоннинг сағирлари бордир, уйланадиган ўғиллари бордир, улар бу айтилган харажатлар, маблағларга қодирми, йўқми? Бу одатлар майит чиққан хонадонга озор етказишдан бошқа нарса бўлмаса керак! Яна бир одатимиз, хайит арафаси кунлари хотинлар гуруҳ-гуруҳ қабристонларга йиғилиб бориб, ҳар қабрнинг устига шамчироқ ёқиб, ўтпарастлар одатларини қилаётганимиз ҳаммага маълумдир. Менинг фикримча, ҳайит кунлари барча ёшяланглар ота-оналарини зиёрат қилишса, касалларнинг ҳолидан хабар олишса, яхши бўларди. Никоҳ тўйларимизда ҳам баъзи номақбул ишларимиз бор: мусулмонмиз деб никоҳ қилдирамизу, ичимликлар, ноз-неъматларни тўкиб-сочиб, ерларга кўмиб, сувларга оқизиб ташлаймиз. Базм номи билан ўғил-қизларимизни аралаштириб қўйиб, кўп ёмон ишлар қилаяпмиз. Исрофгарчилик ва ҳаёсизликдан иборат бўладиган турли маросимлар на ислом шариати қонунига, на давлат қонунига ва на ақл тарозисига тўғри келади.

Ўлик чиққан жойда кимнинг ҳам таом егиси келади. У мусибатхона-ку. Бу ҳол савоб эмас, гуноҳи азим-ку! Исрофгарчиликни тугатиб пок йўлга кўчайлик, бу ҳақда Қуръонда ҳам ибратли гаплар ёзилган.

Бизнинг юқорида айтилган урф-одатларимиз ислом динининг шариати қонунларига хилофдир.

Муҳаммаджон ЛУҚМОНОВ,

Янгийўл шаҳар маросимлар комиссиясининг аъзоси, 83 ёшда.

*

ВЬЕТНАМ БИЛАН ҲАМКОРЛИК

Ҳорижий мамлакатлар билан юқори ташкилотларсиз, марказнинг рухсатисиз савдо-сотиқ алоқаларини ўрнатиш жумҳуриятимиз мустақилликка эришгандан кейин кенг ривожланмоқда. Бунга мисол қилиб Япония, Хитой, Жанубий Корея ва бошқа бир қатор мамлакатларнинг савдо фирмалари билан ҳамкорлик қилиш йўлга қўйилаётганлигини айтишнинг ўзи кифоя.

Куни кеча пойтахтимизнинг Ташқи савдо Палатасида Вьетнам социалистик жумҳуриятининг «Текстимекс» экспорт ва импорт бирлашмаси ўз маҳсулотларининг кўргазмасини очди.

18 йирик корхонадан ташкил топган Вьетнамнинг бу бирлашмаси йилига 60 минг тонна пахта хом ашёси билан бирга газламалар, тўқимачилик саноати маҳсулотлари, кийим-кечак, халқ ҳунармандчилиги буюмлари ва бошқаларни турли давлатларга импорт қилаётир.

Тошкентга ВСЖнинг ССЖИдаги савдо раиси Фан Суан За ҳамда мазкур бирлашма бош директорининг ўринбосари Нгуен Ху Хао бошчилигидаги 12 корхонанинг 50 га яқин вакиллари ташриф буюришди.

— Ўзбекистонга тўқимачилик буюмлари, спорт кийимлари ва моллари, халқ усталари яратган маҳсулотлар қаторида чой, кофе, кокс ёғи ва бошқаларни валютасиз ёки алмашиш йўли билан келтирмоқчимиз,—дейди Нгуен Ху Хао.— Истеъмолчиларга маҳсулот етказиб беришнинг қисқароқ йўлини топишга ўзбекистонликлар билан шартнома тузмоқчимиз.

Ҳозирда 24,5 минг тонна пахта толаси тўғри Вьетнамга, алмашиш учун жўнатилади. Кўргазма сўнгида эса вьетнамликларнинг Тошкентда ўз ваколатхоналарини очиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилади. Ўйлаймизки, бу ҳамкорлик халқимизнинг кенг истеъмол молларига бўлган эҳтиёжини қисман бўлса-да, қондиришда фойдали натижа беради.

Ш. РУСТАМОВ.

● **Суратларда: вьетнамлик ва ўзбекистонлик ишбилармонлар ўзаро суҳбатлашмоқдалар; кўргазмага қўйилган маҳсулотлар.**

Суратчи В. ХАРИТОНОВ.

*

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

Ўзбекистон ССЖ Маданият вазирлиги
М. Қориёқубов номли Ўзбек давлат филармонияси
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
5, 6 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ХАЛҚ АРТИСТИ
ҚАМОЛИДДИН РАҲИМОВ

КОНЦЕРТИ

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради. Чипталар сарой кассаларида соат 11.00 дан бошлаб сотилмоқда.

Ўзбекистон маданият вазирлиги
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
Ўзбекистон маданият вазирлиги
14 ДЕКАБРЬ СОАТ 17.00 ВА 19.30 ДА
НУРИДДИН ҲАЙДАРОВнинг

КУЙ ВА ҚЎШИҚ БАЗМИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист
ДИЛМУРОД ИСЛОМОВ
артистлар: Моҳичеҳра ИСЛОМОВА, Раъно ЗОКИРОВА, Муҳтарам ҚОРАТОЕВА.
Дастурни — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Патталар сарой кассаларида соат 11.00 дан бошлаб сотилади.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
7 декабрь соат 19.30 да
8, 9 декабрь соат 16 ва 19.30 да

«ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ»

«ҚИЗИҚЧИ—90» КУРИГИНИНГ ҒОЛИБИ, ЛЕНИНОБОДЛИК КУЛГИ УСТАСИ
ҲОЖИБОЙ ТОЖИБОЕВ
Тожикистон ССЖда хизмат кўрсатган артист
ҚОДИРЖОН МИРАШУРОВ
(7—8 декабрда)
хушовоз хонанда
АБДУРАУФ ОЛИМОВ
(9 декабрда)
ИЖРОСИДА

КУЙ ВА ҚЎШИҚ БАЗМИ

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 41-74-30, 45-92-13.

ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АБОНЕНТЛАР

ДИҚҚАТИГА!

АБОНЕНТЛАРГА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИШ УЧУН АВТОМАТ ЁРДАМИДА АЛОҚА БОҒЛАНАДИГАН ЯНГИ ЙЎНАЛИШЛАР ОЧИЛДИ.

Суми — 05422+ХХХХХ, 0542+ХХХХХХ, Маълумотлар — 22222.

Херсон — 05522+ХХХХХ, 0552+ХХХХХ, Маълумотлар — 22222.

БУХОРО ВИЛОЯТИНИНГ НОҲИЯ МАРКАЗЛАРИ:

Ромитан — 3655+АТС номери, Маълумотлар—21464.

Янгибозор — 36535+ 1 АТС.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ НОҲИЯ МАРКАЗЛАРИ:

Бўстон — 37249+АТС номери, Маълумотлар—21131.

ЎШ ВИЛОЯТИ НОҲИЯ МАРКАЗИ:

Бозор Қўрғон — 33236+АТС номери.

НИЖЕГОРОД ВИЛОЯТИ НОҲИЯ МАРКАЗЛАРИ:

Дивеево — 83143+АТС номери. Маълумотлар—21111.

Починки — 83197+АТС номери. Маълумотлар—21112.

САРАТОВ ВИЛОЯТИ НОҲИЯ МАРКАЗЛАРИ:

Пятерка — 74561+АТС номери.

Ровное — 74596+АТС номери.

Тошкент телеграф-телефон станцияси.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ «ТАШИНЖСТРОЙ» ТРЕСТИ

6-МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН БОШҚАРМАСИГА

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Экскаватор, бульдозерлар, автогрейдерлар, автокранлар, оғир кранларнинг машинистлари; қурилиш механизмларини таъмирлаш бўйича чилангарлар, токарлар.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар; оилаликларга 2—3 йил ичида шинам ва қулай хонадонлар бериладн.

Маълумотлар олиш учун Ҳамза ноҳия ишга жойлаштириш бўлимига — М. Ҳасанова кўчаси, 14-уйга мурожаат қилинсин.

1990 ЙИЛ 1 НОЯБРДАН

«ОСИЁ-БАНК»

ТОШКЕНТ ТИЖОРАТ БАНКИ

банк омонатчилари ва фуқароларга шуни маълум қиладики,

Маълум муддатли омонатлар бўйича фоизли даромад кўп миқдорда ошди.

Муддатли омонатларнинг эгалари янги тартиб асосида шартномаларни қайта расмийлаштиришлари зарур.

Аниқ маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700093, Тошкент шаҳри, Юнусобод даҳаси, 2-мавзе, 8-уй. Телефон 21-30-18.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

МУҲАРРИР ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: мафкура — 325778, деҳқончилик-саноат — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Советлар ҳаёти — 325645; ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар —334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Д.—1928. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12